

GAZDASÁGI LAPOK

23. szám

Megjelenik minden vasárnap

1907. Junius 9.

**VIZMENTES
PONYVÁK**

HAZAI GYÁRTMÁNY!

**VITORLAVÁSZON-
PONYVÁK**

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Gyár: LAJTA-SZENT-MIKLÓS (Sopronmegye).
ELSINGER M. É. és FIAI
BUDAPEST, IV. KER., DEÁK FERENCZ-UTCA 3. SZÁM.
GABONA ZSÁKOK

**VIZMENTES
SÁTRAK,
KÖPENYEK,
LÓTAKARÓK,
VEDREK, TÖMLŐK.**

**LEGOLCSÓBB
BEVÁSÁRLÁSI
FORRÁS!**

MINTÁK ÉS ÁR-
JEGYZÉK INGYEN
ÉS BÉRMENTVE.

Szuperfoszfátot,

== Stassfurti kainitot, ==

Stassfurti kálitrágyasót

40% káli tartalommal, továbbá mindennemű egyéb

műtrágyafélét

azonkívül **rézgáliczot** (98—99%) elismert
kifünő minőségben
legolcsóbban szállít a

„HUNGARIA” műtrágya-, kőszén- és vegyipar-részvénytársaság
Budapest, V., Fűrdő-utca 8. szám.

A szegedi kenderfonógyár r.-t. Szegeden

ajánl évek óta legjobban bevált és a külföldivel legalább is egyenlő
minőségű

manila kővekkőtfonalat aratógépekhez

mint egyedül hazai gyártmányt kg.-ként oca. 360 méter hosszban,
métermázsanként 125 korona árban bármely szükségleti állo-
másra bérmentve szállítva. Ajánl továbbá már évek óta legjobban bevált
gőzeke-sodronykötélet, gazdasági kötélárut, valódi kender-
zsákat, fapeczkes kővekkőt stb.

Őszi trágyázáshoz a

Thomassalakliszt

csillag védjeggyel

helyesen alkalmazva, min-
legolcsóbb foszforsavas mű-
munkákkal és áraján-

den növénynek legjobb és
trágyája. — Kívánatra szak-
lattal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-út 49.

Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviseelője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjeggyel! Minden zsák ólomzárrel és tartalomjelzéssel van ellátva.

Törlesztéses kölcsönöket földbirtokokra

100.000 koronától feljebb, a pénzintézet szakértője által a helyszínen meg-
állapított **valóságos árak** 7/10-ig eszközül a **legkedvezőbb** feltételek mellett
az a téren a legjobb eredményeket elérni lehet. Előrendeli ajánlatok
ismert nagybirtokosoktól. Minden kérdéskérdésre megbízható felvilágosítás
díjmentesen nyújtatik. Előleges megbeszélés végett a özög egyik belföldi
kivánatra **saját költségünkön** utazik a kölcsönt felvenni óhajtó birtokos
urakhoz. Szükséges okmányok: telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv. Cím:
FRANKL ADOLF banküzlete Budapest, Eötvös-utca 19. sz.
(Eötvös-udvar) saját ház. Telefon 25—40.

ELADÓ

egy drb használt **12 lóerejű locomobil** (Clayton & Shuttleworth) és **egy drb járgány 4 lóerejű**
a tapolczi vasúttállomásra szállítva. Tudakozódhatni:
Tapolcza-Szt.-Györgyhegyi Bazaltbánya, POZSONY.

Heucke A. Hausneindorf gőzeke-gyár **gőzeke-készleteit**
kitünő rendszerű

szállítja a magyarországi vezérképviselet:

Komárom-vidéki takarékpénztár r.-t. Komáromban.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 68.

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cseplőgépek, lóhere-cseplők, tisztító-
rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók,
bronzák,

sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók,
szecskaavágók, répvágók, kukorica-morszoló, daráló
örblimalmok, egytemes acél-ekék, 2- és 3-vasu
ekék és minden egyéb gazdasági gépek

Pályázatokhoz csak bizonyítványmásokot esatoldandó. Eredeti bizonyítványok elvesztéséért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: **minden egyes sző 4 fillér**, csak oly levelek to vábbíttanak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldenek be.

Alkalmazást keresők.

Kezelőtiszt.

esetleg számlakönyvvel ellátott keres bérlet lejárta miatt, 38 éves keresztény, nőien, szakképzett a szorgalmas gazdasági — csakis birtokosnál — 1908. január 1-én való esetleg előbbi belépéssel. Jelenleg is egy nagyobb dúmántulaj birtokosnál kezelőtulajként állandó és vállalkozó bármily birtok jóvelendő kezelésére, fix vagy per centes javadalmazás mellett. Szives megköresések 877. sz. a. a lap kiadóhivatalába kéretnek.

Okleveles.

40 éves, nő, ír, gyémektelen, 22 évi gyakorlatot bírő, a gazdaság minden ágában teljesen jártas gazdasági állást keres. Szives megköresések "T. H." címre Budapest, VI. Kmetty-utca 14. sz. 18. alá kéretnek

Derek és tapasztalt

sajtkészítő

(svájci módra), aki a sajt- és tejgyártásban, főlegesen, a teljes jártassággal bír, junius vagy júliusra állást keres. Ajánlatok a fizetési feltételek közlésével OC. 2379. G. alatt Haasenstein & Voglerhez St-Gallen, kéretnek.

Gazdatiszt.

róm. kath., 38 éves, nő, birom magyar, német és szláv nyelvet, gyakorlatom 14, 6, a gazdálkodás összes ágazatában a kor követelményeinek teljesen jártas vagyok. A czukorrépa- és sájnártermelést, tenhészt és dohánylevelést, a mező vasutakkal a leggyorsabb módok közötti ártémet és intéztem, nemkülönben a gazdasági könyvvizvezést és pénztárkezelést vállalom. Nagyobb uradalomban intéző vagy ispáni állást keresek mielőbbi belépéssel. Megköresések a kiadóhivatalba 774. szám alatt kéretnek.

Cseplésre

negyedmagaslatra ajánlkozom, az összes gazdasági gépeket értjük. Ajánlatokat kéremk "Négyen" jelleg alatt Fischer hirdetésénél iródóhoz, Budapest, IV. ker., Gerliczy-utca 1. sz.

Ispáni

vagy ennek megfelelő állást keres egy gazdasági tanintézetet végzett, 10 évi gyakorlattal bírő, rendkívüli szorgalmas, szorény igényű gazdasági. Szives megköresések kérem a lap kiadóhivatalához 841. szám alatt.

31 éves

nőkien, földmives-telegazdasági szakiskolát és kassai szeszifői tanfolyamot végzett, nagyobb uradalomból 12 évi gyakorlattal bírő gazdatiszt, ispáni, segéd-tiszt állást keres. Cím: M. M. Budapest, Izabella-utca 10. sz., I. em. 15.

Földmives-iskolát

végzett fiatal, nő, kassaládú, magyar, német, szorb nyelvet beszélik, gazdasági igazgatói hoidas gazdaságban szerzett 3 évi gyakorlattal, állást keres. Cím: Sipo István intézőnél Aranyos, Komárom m.

Kezelőtiszt állást

keresek nagyobb, jól instruált gazdaságban 1908 január vagy április lére. Mező- és szőlő-gazdasági akadémián oklevéllel, 16 gyakorlati bizonyítvány — ikál és nagyobb összegű kanzóval rendelkezem. Pótező oláhok lakta vidékre szándékozom. Megköresések 846. szám alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Betöltendő állások.

Figyelmeztetés.

Felhívjuk a figyelmüket és nagybirtokosok akadémiát arra, hogy szerkesztőségünkben jeles gazdasági tanácsadókra jelenleg keresünk, akiket mint minden tekintetben megfelelőket, nyugdíjleltek ajánlatunkat. Sziveskedjünk tehát iródesés esetén lapunk szerkesztőségéhez, fordulni 888 szám alatt.

Pályázat.

Az alanti részvételársaság igazgatósága Kinevezés mellett pályázatot hirdet minden helységekben a **tudósított tisztviselő**. A részletes felvilágosítást az igazgatóság megküldi. Pályázhatnak gazdasági tisztviselők. A pályázatok a Közgazdasági Hitel Arulogalmi részvételársaság igazgatóságához, Budapest, József-körút 5. intézendők.

Kezelőtiszt

mielőbbi belépéssel kerestetik egy nagyobb gazdaság vezetésére. Pályázhatnak gazdasági tanintézetet végzett, a belterjes gazdálkodásban és könyvtelben teljesen jártas, megfelelő hozsabb gyakorlattal rendelkező, keresztény egyének, kik jó ajánlatokkal bírnak. Folyamodványok bizonyítványok rendelkezésel rendelkezésre, melyek vissza nem küldetnek. Dr. Kovács István ügyvéd urhoz, Budapest, Aranykő-utca 3. szám kiüldendők.

Gazdatiszt

kerestetik, nő, önálló kezelőshez, 30-40 év közötti életkorban, magyar, esetleg tót nyelvetket beszélő, józan, tevékeny, erélyes, megbízható, a gazdaság minden ágában jártas legyen, ezidőszertint október 1-ig prauidőre 30 kor havi fizetés, 2 szoba, 1 konyha és kamrából álló lakás mellett, mely állás azonnal elfoglalható. További javadalmazás: Októbertől évi 600 korona középszán, 10 köböl búza, 10 köböl rozs, 10 köböl árpa, 20 kg méz, 10 méter fű, 2000 fillér föld, 2 telephelytartás. Bizonyítványmasolatok, melyek vissza nem adnak, Kúny Károly, Gálosfa címre intézendők.

Intéző állás

van iródesésben a somogy megyei gálosfalui béruradalomban. Pályázhatnak legkevesebb 10 évi gyakorlattal bírő, nő vagy nőtlen kezelőszínek. Állás azonnal elfoglalható. Folyamodványok bizonyítványmasolatokkal, melyek vissza nem küldetnek, Kúny Károly, Gálosfa címre intézendők.

Méllőságos

gróf Lónyay Gábor ur pátróhal gazdaságában tanintézetet végzett, rókák felvételük. Évi fizetés 400 korona és teljes ellátás. Kérvények id. Nagy Gyula urad-tisztartó czímre Pátróha, Szabolcs-megye czimzendők.

Nős gazdatiszt

felsobb tanintézet képesítéssel, intenzív kezelé nagyobb birtokon szerzett több évi tapasztalattal alkalmazást nyerhet mint kerülő intéző, nőtlen gazdatiszt felsobb tanintézet képesítéssel, ki-sőbb tanintézet képesítéssel, kiknek jó és gyors iródesés van, illet névelésben, számvilágban jártassággal bír, alkalmazást nyerhet mint segéd-tiszt. Bizonyítványmasolatokkal felszerelt kérvények kizárólag postával Úradalom Ór-kány, Pest-megye czimzendők. Fizetési igény bejelentendő. Az állás nyár folyamán elfoglalandó. Válasz tulajdonos távolléte miatt junius végén adatik.

6 első díjjal és ezüst éremmel kitüntetett

KÁLLAI LAJOS

motorgyárában

Bpest VI., Gyár-u. 28. régi házszám VI., Gyár-u. 90. a legújraesvebb benzínlocomobil cséplő-készletek kaphatók.

Teljes jóállású kintűn beszállít!

Minden motortól minden szanda hatóság engedély nélkül megkezelhet, szalmafeldolgozó készlet is.

Használt gépezépek bocsorsólatnak.

Olajó árákat részlete. Arjegytek ingyen.

6-8 KÁLLAI-féle motorcséplő-készletet bizonyítványok (tanuság) szerinti kintűn alkalom mikéntek és ország minden részében, közből köztük: Baró Komény József ur-nál, Maros-Nemcső, Zsigmondy Zoltán Dániel térféle ur-nál N. király utca

Világhírű szabadalom 18 államban

Stádel-Torkos földmérő-taliga kapható Stádel gép-gyárában, Győrött.

Bonyhádi

friss fejős-tenhek és tenyész-bikák juntyvos áron kaphatók minden héten kedden, szerdán és csütörtöki napokon. Istálló Kispestben, Üllői út 21.

Telefon: Kispeszt 1.

Lévtől-és sürgyöncim:

Flaschner Sándor

tehénkereskedő Budapest, Ferenc-körút 40.

Alexa Miklós, Szamosujvart.

(Szolnok-Doboka megye.)

az ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG FODOR és TÁRSAI megbízásokat elfogadnak

Jármos ökrök, tinók

sertések, juhok, lovak és egyéb tenyésztés-vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és juntyvosan, direkt forrásból légyottai.

Cím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kőszegvári, Szeged-utca 2. Telefon: 311.

FECSKENDŐK

kert öntözéséhez és cséplőkész

TÖMLŐK

legjobb minőségben beszerzethetők

Győző Béla és Társa

szivattyú-szpecialisták ál. BUDAPEST, V., Bárd Aczel-utca 3. sz. A Vízszínház társosmészségában.

Pannonia szálloda

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-út 7. sz.

Van szerencsém

a n. é. kőbányaegri (Bartók) Árteleni, nagy től származó és tisztá aprószer, a nagy kintűl miúlt töltéses áron leszállítottam és adom a téli szalag-nak 40000 60 kr. és téli szalag-áruvet szett 72 kintűl, friss sertés-27 76 és 76 kr. és minden hentes-árú a legújraesvebb árban szalagot. Készletük és vendéglátás nagybirtokos iródesésben részvételt. Szives pártfogásukat kérem Harsányi Sándor, Garai Károly, hirtos-telek Ártelen, Hecző-utca 2. szám.

Győrösbor

„Cabernet” ménessi, saját termesztésű, arany- és ezüst-érmeket nyert, 50 literűl jobbjabb, hordóban, tulajdonostól az Nagyvárad 50 literűl 70 fríg (Hlle, 1905, 1904, 1901, 1900-as évjárat) utánvétel beszerzethet. Molnár Lajos földbirtokos, Nagyvárad.

Hirdetés.

Egy erősbített 8-as cséplő-garnitúra előtérrel együtt, juntyvos áron eladó. A gép egész új — összesen 16 betel dolgozott — s a gazdaság felhasználása miatt adatik el. Bővebb felvilágosítás szolgálat Muzsary Zoltán gazd. intéző Sepsőrs, Arad

Házinyulak

valamennyi fajta loirásával és tartásának ismeretével ellátott árjegytekét 50 fillér ellenében küld a kivitel és tenyésző czég:

Adolf Henn

Wien, X/3 Favoritenstrasse 133. I. Több száz legmagasabb díjazással kitüntetelt és ezen ágazatban Ausztria és Magyarország leg-egregbb czége. Válaszbélyeg kéretik.

HIEDLER JÁNOS LENFONÓGYÁRA KOMÁROM.

Vesz nyers lenkört szál nyereshek, valamint kaszált és géppel csépell lenszalmátéztetés szerinti mennyiségben és elad eredeti (pernau) orosz lenmagot.

GAZDASÁGI LAPOK

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

Alapította KORZIMOS LÁSZLÓ
1946-ban.

VEZÉRELY:
Hozzánk megér gazdaságunkba
helyes irányított.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	16 kor.
Fél évre	8
Negyed évr.	4

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékelővel.

A lap azonnali részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatáshoz czímezendők.

HIRDETÉSEK
A lap kiadóhivatala veszfel.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletet jutajegy árban fogad-
tatnak el.

Az e lapokban fozalt cikkekkert minden után-
nyomást jog fenntartva.

Helyzeteket a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

Számle.	Lap
Tárca. A VIII-ik nemzetközi gazdakongresszusról.	438
Igali Szvetár.	434
A mi diványog lenyeltünk. — Pártos József.	434
A délmagyarországi (primós) burgonyatermelés. — y.	435
A magyar dolmány felhasználása.	436
Házunk komlótermeléséről. — Csézy Lajos.	438
Alatt és motoros kombinált arató- és kaszáló-gépek.	439
Kapáló-gép kombinálva saláncosodóval.	439
Kérdések és feleletek.	439
Kérdések: Nyulszapuka nyulszapuka után. K. Cs.	
— Burgonya permotézis. W. D. — Csikócsokos Kanizsai csorjáiak barátsága. W. D. — Molnár Károly. B. W.	
Feleletek: Milyen vizitát teszünk? — Buzsi Géza	
Félic. — Legjobb barokkó kiállítás. — Téli évi irányteremtés. S. J. — f. — Feleletesség a pedo- gombáért. Stark.	
Hírek.	440

SZEMLE.

(A gazdasági helyzet. — A jövő kilátások. — Gla-
ser Gyula ur cikke.)

Junius 3-ikán és 4-ikén nagy esők voltak az országban. 40—45 milliméteres csapadékról beszélnek gazdáink. Végre a föld megázott! A májusi esőről azt nem mondhatjuk. Csakis némely szerencsés vidék kapott jó májusi esőt. A 1/10-ed része csak harmatokat. Ehhez képest fejlődött is a vetés. A szerencsés vidékeken meglehetősen, a többiekben bizony gyengén fejlődött. A májusi esőtől szoktak elbokrosodni a búzák, de mert a nagy zóme nem juthatott ilyen jó áztató esőkhöz, a bokrosodás elmaradt. A búzák ritkák. Messziről csak mutatnak, de ha bemegy a gazda a táblába, és úgy nézi, akkor látja azt, hogy a hol két kalásznak kellene lenni, csak egy van. Ezen a ritkaságon a juniusi eső már nem segít. Megállítja a dekadenciát, de a kalászt nem szaporítja. Epen ezért a miniszterium teimés becslése a 31 millió mazsa búza a tavalyi 53 millió helyett, előttünk valószínűnek látszik, és nem hiszünk a kereskedelmi körök becsléésének, a kik 37 millió mazaról tudnak beszélni. De megbecsülhetetlenek voltak az esők a tavaszizakra, árpákra, zabokra, kukoriczára, répára, burgonyára és a sok bikkönyre, a mit a kivesszt herék helyett vetettek. Így tehát meg sem lesz imminens ta-

karmány krízis, és nem kell a marhákat sereg-
gestől a piacra dojni, mint a hogyan már
meg is kezdettek. A tőzsde egy kis áremelke-
dészel fogadta a miniszteri termés becslést,
de igazi áremelkedés csak akkor lesz, ha az
aratók megkezdődik, és a keresztek *tul kevés*
száma, minden illuziót szét fog foszlítani. A
tavasziki terméséhez az ország legnagyobb
részében lehet jó bízodalmunk, és a káposk is
jól indulnak, kivéve a répát, a melyben a
bogarak óriási károkat tettek. Most már nyil-
vánvaló, hogy némely vidéken a bogarak
miatt már *lehetetlen* lesz répát termelni. Ura-
dalmak, a melyeknek nincsenek szomszédai,
csak megverekesznek a bajjal, a chlorbariumos
permotézis idejékorán (rögön a kikelés után)
végzett alkalmazásával, de ott a hol sok a
bogartermesztő szomszéd, ott a chlorbariumos
védekezés, a szedetés és minden egyéb mód
czéltalan. Ha meg azt említjük meg, hogy az
ország legnagyobb részében a takarmány krízis
még mindig tart, akkor körülbelül egészé-
ben festettük le a gazdasági helyzetet.

Nagyon sokra becsüljük, hogy a gazdátar-
saink elmékednek a napi kérdésekről, s most
epen *Glaser Gyula urtól* kaptunk egy karcoz-
latot *A jövő kilátásairól* — cikkét e helyen
adjuk, mert a mozaik, melyet lerak, sok meg-
szívlelendőt tartalmaz.

Az 1907. évi esztendő ismét krízisszerű
jellegűnek igérkezik. A hová megyünk, sápadt,
ritka gabonákat és sopánkodó gazdákat lát-
hatunk. Legtöbb helyen csak annyi gabona
terem majd, mennyi vetőmagnak, cseléd-
konvencziának, no meg az adók molochjának
lesz elegendő. No mert ezt a molochot jó kell
lakatnunk akár terem, akár nem. Ha nincs
pénzünk, jó gazda, eme honfiumi köteleességét
feltesztésére, úgy terheld meg már amgy is
tulterheld birtokodat újra, vagy te kisgazda,
add el a riska tehenet, mely gyermekidet táp-
lálta eddigre. Hogy aztán mit kapsz eme
áldozatkészességért? Hát könyökig vajak-
batsz a sok jobban, mint a melyenek: a szerb
vámsszerződés, a román és bolgár vámsszerződés,
az önálló magyar ipar, az ipari szeszkontingens
fenntartása, a Marétszágútnak megszerzése
állami segítséggel, a Dob-utca és tudj Isten
még milyen utczáknak rendezése állami segit-
séggel, az eladósodott városok finansziatnak
rendbeshozatala az állam támogatásával, no és
betetőzésül egy löbnyire olyan képviselő-
módosításai által megváltoztatott cseléd-
törvénykorsszólottat, kik a cselédeket a

regényekből mint a «salád régi hű cselédje»
ismerik csupán. Hisz szénánk, takarmányunk
az idén ugy sem terem, hátha jól tarthatjuk
jóságunkat eme törvény példányokkal (másra
ugy is aligha lesz jó, csak aztán baja ne essék
a drága marháinak ettől).

Hát bizony, hogy fentieket tréfásan vesz-
szük, az csak az akasztófa alatt állónak
humorja. A kormány eltökélte a fenti terve-
zetek keresztvitelét, melyeknek egyrésze
óriási kiadásokkal fog járni, mely kiadásokat
hovatovább új adóemekkel majd ismét a
gazdaközönység vasalják be. De végük
sorba a fenti tervezeteket.

A balkán államokkal kereskedelmi szerző-
dés megkötése.

A szerb kormányval már megindultak az
ebbeli tárgyalások és hű ábránd, ha azt
hiszük, hogy megegyezés nem jön létre. Hát
bizony létrejön az gazdátársaim, mert hisz
Ausztriának ebből kettős előnye lesz. Egy-
részt, hogy a »Szép Károly (Lucer) és pol-
gártársai a határzár feloldása által még ol-
csóbban jutnak majd az élelmiszerekhez, más-
részt, hogy Ausztria pamutrongyál számára
új elhelyezési piacra nyílik. Hogy Magyar-
országnak mi haszna lesz ebből a szerződés-
ből? Hát kérem — és itt komoly arcot kell,
hogy vágjunk — a mi »önálló» iparunk
exportálhatja majd az ő Ausztriából importált
azonban tulajdonos védjeggyel ellátott ipar-
cikkeket Szerbiába. No meg aztán kilátásunk
van a száj- és körömfájás, a lépfene, a sertés-
vesz járványok en gros való importálására.

Az új vámtarifák daczára beállott olcsó
gabonáinak folytán gazdáink mindinkább a
marhatenyésztésre tértek át. Ennek folytán
ma már a marhaállományunk oly nagy, hogy
a monarchia szükségletét teljesen képesek
vagyunk fedezni, de meg némi exportszükség-
letünk is volna. Legjobban látható ez az óriási
felhajtásból a bécsi vásárra és a hizomarha-
árak folytonos csökkenéséből, de meg a hiz-
lalók és a magyar marhakereskedők panaszá-
ból is, kik az árcsökkenés folytán ugyancsak
sokat vesztenek. Mi lesz azonban akkor, ha
Szerbia ránk zudítja a zár folytán megduzzadt
marhakeresletét? Legalább 30%-os marha-
árcsökkenésre van kilátás. Hány millióval
lesznek majd szegényebbek gazdáink! Hogy
fognak marokulba nevetni a jó bécsiek, mi-
dön a mi drága pénzen beszerzett és nagy ál-
dozattal fenntartott marháink potom áru
»hizott» rostélyosait fogják fogyasztani?

De evvel még a jóság árak krízise nem ért
véget. A »Szép Károly» tavaly lerándult

Hazánkban legrégebben elterjedt

'ADRIANCE' ARATÓ és KASZÁLÓGÉPEK

állami első nagydíjat nyertek az O. M. G. E. által rendezett nyiregyházi versenyen.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, Árkotmány-utca 31. szám

szivesen szolgál árajánlattal és ad referenciát.

Ugyanott eredeti elsőrangú minőségű irlandi manilaszineg, melynek súlyegységére a maximális fonalhossz esik és e mellett legszilárdabb, egyenlő fonású, tehát a kötözés mindenkor akadálymentesül, beszerezhető.

Bukarestbe, hol őt kitüntető módon fogadták. Hát hogy eme fogadtatásnak árát is a magyar gazdák fizették meg, az ő akciója révén megdultak a diplomáciai tárgyalások egy román, de meg egy bolgár kereskedelmi szerződés tárgyában is. Nos, hát ha eme szerződések is létrejönnek, akkor becsukhatjuk a boltot. Ez a marhaeset eszökénés révén egy általános de különösen a kisgazdákat sújtó krízist vonna maga után. Azonfelül holmi ujdonági importra is volna kilátásunk, mint a melynek a marhaeset is a ragályostódó lob sz. Pedig hát milyen szépen javult a szerb határzár óta marhánk egészségi állapota. Hisz százezer körömfajással legfeljebb 3 udvar van összevissza fertőzve. Már csak ezért sem szabadna a határzár feloldani, mert hisz egy országban, hol egy arany koronáért királyokat gyilkolnak, egy ezüst koronával vagy dinárral bizony nem lehetetlen némely ragályos területet ellenőrző állatorvosi is elnévezni tenni.

2. A gazdák érdekeit sértő tervezet az, hogy a fővárosnak holmi kisajátítási és utca rendezési de meg hozzájárulása egy hatodik hid építési költségeihez és a városok pénzügyi rendszere.

Tudnia kellene azt, hogy a közadókhoz befolyt összegek legnagyobb részét a gazdák adója képezi és így egyenesen jogtalan dolog, hogy a gazdák verejtékének munkájával szerzett garasait luxus kiadásokra használjuk fel akkor, a midőn az adók egy része még mindig portáknak, butoroknak de meg ágyaknak dobbraverése után szedik be. Lelkiismeretlenség a fővárosban egy hatodik hid építésére a közpénzekből anyagi segélyt nyújtani akkor, a midőn az ország legnagyobb részén és nagy forgalmu helyeken a folyókban való közlekedés primitív repülő hidak (komp) bonyolítják le és midőn a vidéki utak legnagyobb részén még mindig tengelyli sülved a szeker már a legkisebb eső után. A legnagyobb injuria azonban, hogy a városok költségeihez a kormány — javarészt a gazdák pénzét képező — közpénzekből akar hozzájárulni akkor, a mikor a gazdáknak nem is egy, hanem néha 3—4 község költségeihez 50—100 (sőt néha több) százaléknyi pótdóval kell hozzájárulnia.

Ha már annyi sérelmes tervezettel foglalkozik a kormány, egy joggal elvárhatók, hogy legalább némi irányban nyernék kompenzálat. Ezzel szemben azonban a pénzügyminiszter a közelmúltban visszaszavta az

exposéjában tett ama ígérteit, hogy az ipari szeszkontingent a gazdák javára meg fogja váltani. Eddigleg legalább ígérteikkel tartottak jól bennünket. Ezek visszaszavásából ezentul a remény szerzete jól eső érzésben sem lehet részünk.

Annak, hogy egy agrár állam kormánya ilyen és ehhez hasonló szervezetekkel foglalkozik, egyedül a mi lehetetlenségünk az oka. Az iparos Németországban bezeg nem tűnének az ilyesmit. De hát az ottani gazdáknak meg van a maguk szükséges eszük és nem választanak képviselőket az iskola porát magukról éppen lerázott fiatal fiskálisokat, hanem a maguk köréből való lehetséges gazdákat, kik aztán agrárpárttá összetömörülve sziklafalként állanak ellen a fenti vagy az ezekhez hasonló törekvéseknek.

Egyenesen neveléses dolog, hogy éppen Magyarországon, hol pedig a választók fele eddig mezőgazda volt, agrárpárt nem létezteti. De alighanem megkéstünk már, mert ki tudná megmondani, hogy az esetben, ha a jövő választás már az általános választói jog jegyében fog lefolyni, milyen elemekből áll majd parlamentünk.

Egy emberünk van, kinek van tekintélye, tehetsége és vagyona, egy agrárpárt alapítását ezelő akció sikerrel kecsegtető folytatására, sajnos hogy ez is kedvét vesztette és visszavonult az aktív politikától és még sajnósnabb, hogy akkor a midőn az egész gazdasádalom tömörülése szükséges, ő felekezeti mustrálással gyöngtű a tömörülésben rejő erőt.

A mi ötvenegy lengyelünk.

Égy német szaklaphan nemrég olvastam egy német kollégám afölötti keservét, hogy lengyel munkásai mennyei bocsapták. Folyó évre 88 munkást szerződötetett, kik néhány heti munkán után meg szöktek s ez a néhány hét neki 1100 márkájába került.

Boldog német! Ha tudná, mily elenyésző csekély a te bajod, keserved ahoz képest, mit mi szenvedtünk át 51 lengyelrel s hogy a mi 51 lengyelünk az áprilisi három-négy hetes eszések alatt bennünket majdnem szegénygyérették és csak akkor szöktek meg, a midőn a jó idő beálltva a tavaszi munka kezdetét vette, anélkül, hogy csak néhány napot is dolgoztatna és hogy ez a mi 51 lengyelünk könyveink szonvedő lapját 5000 koronán felüli

összeggel terheltek meg... bizony-bizony, kedves német sógor, nem keseregjél, hanem hálát adnál a jó Istennek, hogy nincs készséges Ömgé-tök és hogy nem vagytok a mi börtönkben. No de áttérek a dolog velejére, hátha van még... pedig tudom, hogy sok van, oly gazdátársam, ki velünk szenved a lengyelkei felett. Kérve azokat, osszák meg velünk szenvedéseiket, hála fejében ígértem, hogy mi is osztzukon az övéikkel, tartva hogy a megosztott bu és bánat félh az. Ennek az osztoszkodásnak azonban csak az az egy rossz oldala van, hogyha bár 1000-éd részben is osztoszkodunk, a mi 5000 koronánk mindig egyben a mi nyakunkon marad.

Az elmult tél folyamán legnagyobb gondunk az okozta, hogy honnét szerezzük be a tavaszra nagyszécsényi gazdaságunk részére szükséges 50 hónapászmásokat. Bármerre fordultunk, oly horribilis összeget követeltek, hogy azt megadni egyértelmű lett volna az öngyilkossággal. Más vidékre mentünk, még rosszabb viszonyokra akadtunk.

Megváltottunk üdvözöltük az Ömgé-nek országsszerte ismert lengyel munkásokra vonatkozó felhívását. Első dolgunk volt folyó évi április 15-re 50 gazdasági munkást jegezni. Hál' Istennek! van már munkásunk, s vigan dudál a portugál. Az egyik gazdám Pesten mulatott, a másik Meránban, a harmadik, az elment vadászni, hogy hová és mire azt csak ő tudná megmondani. E sorok írója, ki most már szabadon érezte magát, az alsós kéjes élvezetnek adta magát háborítatlanul. No de minthogy semmimem tarthat örökké, ennek is vége lett. Kellő időben egy szép napon megérkezett az a váravárt sürgöny, menjünk Orlóra, átvenőd a váravárt lengyelkei... Hala Istennek!!! El is indultam... sőt meg is érkeztém, s taládtam is én ott mindent, csak lengyelt nem. De elmondom a hegyéről... Orló!... Ki ne ismerné Orló!?... ott válik meg a szürke lelkető Magyarországon — Lengyelföldtől. Van ott minden. Egy állomás, egy jó képmese állomásfőnök, egy kocsmá, benne a körű cseh állomásfőnök, egy kocsmá, benne a körű cseh állomásfőnök, egy kocsmá, benne a körű cseh állomásfőnök... A konyhája jó, a vize sem rossz, más italát nem ílhettem meg, mivel azt nem iszom. Igaz is! Majd elfelejtettem, hisz' ott volt Csiba bácsi is, az Ömgé-nek megbizottja. Csiba bácsi, ki 40 korona napidíjjal azért volt kiküldve, hogy egyfőlé fogadja a Lengyelország felől érkező munkásokat, másfélór pedig a magyar gazdákat, kik azokat átvegyék.

TÁRCZA.

A VIII-ik nemzetközi gazdakongresszusról.

Irta: Igáli Szvetozár.

A kisebb excursiókat a dóblingi (Hochen-Warte) Rothschild-kert megtekintésével kezdtük meg. A gyümölcsészeti sectio zárülésén megmagyarázta az előnk, hogy a continens híres kertjének megtekintését csak a virágdisz-saison idején engedni meg a tulajdonos s hogy ez egyszer a kongresszus-tagok, bár kabátjuk gomblyukát a kongresszus jelvény, a fényes ekelemz diszít, kötelesek lesznek az egy koronás belépti díjat megfizetni, mert, ezen jövedelmet a kerttulajdonos milliómos csalán, bár a kert jogában tartására évenként 100 ezer forintot költi, Bécs város szegényei között ezeket felosztani. Azzal a százdékkal találkoztunk tehát délután 2 óra tájt a Votiv-Kirche áttellenében levő Ronacher, kávéház előtt, hogy testületileg villamosozunk ki az Alser-Strassen végig, míg a dóblingi csodakerthez érünk.

Am a kirándulást szervező comitée egy

baklövés majd hogy dugába nem döntötte a kirándulás örömét, sok, a császárvárosban idegen kongresszus tölterék bánatára. A vezetőnek kirendelt ezüldere osztrák ur, kinek ekelemz jelvényét, melyet rózsaszelyem rozetta is diszített s így annak dragománi jellege minden kétségen kívül állott, néhányad magával felrohant egy villamosra, kézevel az Alser-Strasse felé mutatott s aztán se szó, se beszéd nélkül — elvágattott.

Látni kellett az idegeneknek mélységesen elszótolyodott ábrázatát, midőn tanácsalantul ott maradtak, nem értvén a bécsi jargonba ojtott tudeseque verna culart. Az öreg Coudere — kivel még a palermói Quattrovento környékén kötöttem feledhetlen emlékü pajtásosságot, meg nem állhatta, hogy karomat megfogva el ne szólja magát:

„Mais ma foi, je trouve cette guidance indigestible, puisque ça manque de bon sens et civilité.

Mire én emigyen vizagstaltam:

Faut vous y accoutumer, mon cher, les épreuves raides viendront aux excursions ultérieures... Néhányan aztán, kik ismer-tük a dóblingbe járó kocsik betűjelét, nagy kínosan összereteltek az anytálar csirkék, vagy mint a pásztor nélkül maradt birka-

falka gyanánt kóválygódó kongresszus tagokat. Ugy, a hogy, elhelyekedtünk a villamosokon s kiértünk a Rothschild-kert melletti végállomásra. Am mielőtt belépniék e szentélybe, hadd mondjam el a kongresszust rendező bizottság meg egy fura intézkedését.

Az a legenda röppent ugyanis világgá, hogy a kongresszus-tagok a Bécsbe szájadó vasutvonalonak 50%-kal mérsékelt vasuti díjkezdvezményt élveznek. Hát ennek megvan a maga Hühnere, melyet érteni kell. Az a magyar, ki a német fortélyt nem értette, fizethetett, mint a köles, teljes viteldíjat, bár kézebe volt az 50 filléres bélyeggel diszített Legitimations karteja! A Staatsbahn igazgatósága e kedvezményt ugyanis csak az 50 kilométeren túlos utra adta meg s miután a Marehegy-Bécs közötti távolság csak 48 kilométer, Maróczy szerint a Budapest felől zónázó szittyanok fizetni kellett az osztrák területen az integrális viteldíjat. De gondoskodás eselt arról is, hogy a magyarok hazája felől más oldalról érkező se potyázhassék a magyar, mert a Südbahn, bár szinte megadta az 50%-os kedvezményt, — am ez csak a Leibachtól délre eső szőlőtől kezdődött. Hát a ki ezt akarta igénybe venni, annak mit dem Kreutz um die Kirche kerülöt kel-

Szivattyúk és Mérlegek

Különlegességi gyár:

GARVENSWERKE

Központi Igazgató:

Bécs, II., Handelsplatz No. 130.

Városi mintafaktár: Garvens W

Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6.

Ezeket így összeházasítva — menjetek haza. Csiba hácsi engem ugyan nem házasított össze senkivel, mert a jelzett lengyelek nem voltak ott. Vártam egy nap, vártam két nap, sürgönyöztem a szélrózsa minden irányába, hol a lengyel, — nincs lengyel. — Végre arról értesítettek bennünket, hogy talán harmadnap megérkeznek. Hogy két napi várakozásom ideje alatt mennyire unatkoztam második, — esetleg egy harmadik — partnernek hiányában, azt csak az tudná megmondani rajtam kívül, ki Orlóv volt két napig és 40 korona napidíj nélkül sem alsózatott — semmiféle alost.

De maradjunk a tárgynál. Orlóv bizony én mindenestől otthagytam, s haza jöttem lengyelek nélkül. Lengyeleink harmad- negyednapra, idegen kísérővel, szerencsésen megérkeztek nálunk.

Haj micsoda lengyelek! Az egyszeri férjét, kit megvert a felesége és a bíró bizonyos okok miatt még is bírta elítélni, sirva fakad és felkiált: Bíró ur, ismeri a feleségem? — nem — no de akkor ne szóljon egy szót se!

A ki a mi lengyeleinket nem látta, nem ismerte, az hallgasson. Volt azok közt szabó, lakatos, letört ur, muzsikás és ki tudja a mi minden, még akrobata is. Nemzetiségre zsidó, orosz, német, sőt még lengyel is. Gazdasági munkás, mi sajnos, már későn tudtuk meg, egy sem volt. Őltözöttük, arról nem is szólok, — csak egyet, úberizher belése (mert a külseje már lerongyolódott) mezitláb, zsebében egy fogkefe. De t. u. quantum satis.

Sajnos, csak későn tudtuk meg, hogy mit vásároltunk. Érkezésükkor már megkezdődött az ótethes eső s így más hiányán a mi lengyeleinkkel a krumpiról szedettük az csírat. Hogy ez a munka mennyire került, beszél az 5000 korona.

Végre előlt az eső, ismét megkezdődött a tavaszi munka... csak most tudtuk meg, hogy milyen munkásaink vannak. Legnagyobb részének kapa sohasem volt a kezébe, lóhoz vagy okórhöz közelíteni — Isten ments. Gyakorolt munkásokkal tanítottuk oly munkára, mit egy 8 éves magyar parasztyermek is tud, de mind hiába, — dolgozni nem tudtak, vagy jobban mondva nem akartak. Követelték azonban a reggel 6-tól este 6-ig tartó munkaidőt, természetesen semmitféltessel való elfűtéssel. Ezt az Omge kiküldött emberei vétkes könnyelműséggel biztosították szerződésileg nekik. Követelték a nem szerinti

külön-külön lakást, a mit ugyan meg is kaptak, de mégis mindig együtt voltak. Követelték külön szalmazsákokat, párnát, paplant, lavort s tudja Isten mi minden félet, még olyat is, a mihez a magyar parasztnak a pusztá föld is jó. Nyílt tűzhelyen, mint nálunk szokás, főzni nem tudtak, így takaréktűzhelyeket állítottunk nekik. Az egész heti cselégüket egyszerre főzték meg, az természetesen megromlott s kidobták. Mit tegyünk? ... Látna, hogy szép szóval nem boldogulunk, rövidebbre fogtuk őket, nem használát. Minden áron szöki akartak. A szolgabírósnak már napi vendégei voltak, folyton volt panaszuk és végre egy szép reggelen itt hagyta bennünket, mint Szt. Pál az Oláhokat.

Most már mi szaladtunk a szolgabíróhoz: »Uram! kerítsd elő a lengyeleket, mert a nélkül nem tudunk megélni.« — Itt pedig majdnem úgy jártunk, mint az egyszeri zsidó, mikor éjjel felköltötte Smület: — alszol?! — nem én! — Adj kölcsön 100 forintot. — Alszok. A szomszéd városban vásár lévén, a helyi esendőség oda volt vezényelve, járőr kéznel nem lévén, a telefon működött a szélrózsa minden irányában, de a mi lengyeleinket biz nem tudta elő keríteni, pedig azok a szomszédos falu vasuti állomásán várták a legközelebbi vonat indulását. Azt hiszem, maga a hatóság is örült, hogy megszabadult a mi 51 lengyelinktől.

I. Nem akarom az Omge-t vádolni, hiszen jóhiszeműleg segíteni akart a magyar gazdákon. Nem tudom, volt-e szerződési viszonyban a lengyel munkaközvetítővel, vagy sem, de azt tudom, hogy mielőtt a munkásszállítás megkezdődött volna, kiküldtek egy oszám megbízottat azok megszerzésére és beszállítására. Nagyon természetesen, hogy csekély 22 korona kikötött havi bérért meg Lengyelországban sem kapható földmívelő munkás. Azokat, a ki arra való, részben otthon, részben más állam szerződetté magasabb fizetéssel. A kiküldött urak mégis csak eleget akartak fenni megbízatásuknak és összeszedték, elfogadták mindazt, a mi 22 koronáért kapható volt.

Ezen kiküldött urak eljárása annál is inkább megrovandó (tisztelőt a kivételnek, kik a miekhez hasonló munkásokat nem szállítottak) mert azok egytől-egyig gazdasághoz értő férfiak, kik nagyon jól tudták, hogy a magyar gazdák 6-tól 6-ig, verklis és flekkpuer alakokkal nem dolgozhatnak. Jobb szolgálatot tet-

tek volna, úgy a magyar gazdaközönségnek, mint az Omge-nek, ha működésüket beszüntették, vagy közlik megbízójukkal, hogy a jó munkás, ha ugyan van ilyen egész Lengyelországban, kétszerannyira kerül. Ez esetben nagyon sok pénz maradt volna meg, a magyar gazdák zsebében.

Véleményedre szólitom fel gazdatársaimat a következőkre:

A mi 51 lengyelinkre az Omge foglaló-, szerzési és közvetítési kiadások ezimén számlátasom szerint körülbelül 1500 koronát költött. Mi uti és egyéb költségekre szintén 5—600 koronát; továbbá a sürgösen beszerzett magyar munkások bértöbblete (nem a lengyelekhöz viszonyítva) hat óra szintén vagy 3000 korona. Kérem tehát: Kit terhel jogosan ezen kiadás? Minket-e? Kik minden tekintetben köteleztéseiinknek eleget tétünk, vagy az Omget, ki gazdasági munkásokat igért, de mindent küldött, csak azt nem. No német sógor! Kinek nagyobb a baja, a tied-e, vagy a miénk?

Pártos József,
számártó.

A délmagyarországi (primör) burgonya-termelés.

A Bácskában főleg Újvidék táján s azután Torontálban Nagyszó vidékén már évek óta termelt a primör burgonyát, a melylyel május végén és június elején jönnek a piacra. Az ideitől végeztes volt a primör termelésre is. Sokáig tartott, s a föld felmelegedése csak nagykéssön következett be. Több ezer wagon új burgonya szokott elindulni a délmagyarországi állomásokról, hogy Budapest, Bécs, Prága, Lemberg, Berlin, Danzig, Stettin, szóval az északibb Európa városaiban fogyasztásra tálaljon. Elcinte 20—22 korona egy métermázsának az ára, de egy-két héaltal 15, 10, 8, 7 koronára száll le egy métermázsára ára. Az olasz és málta burgonya erősen versenyzni a délmagyarországi új burgonyát és árát néha $\frac{4}{3}$ koronára is lenyomja; pedig a mi a jó izet és a tápanyag tartalmat illeti, az olasz burgonyát a délmagyarországi-val egy napon említeni sem lehet.

A burgonya fajták, a melyeket termelnek, a következők: Early Sunrise; ez a legkorábbi, 2 héttel korábban érkei, mint a rózsá burgonya, azután a korai hatetes, Marjolin és Viktor stb.

Az Early Sunrise a legkorábbi és nagyon jó ízű gumókat termő, — de könnyen el-

lett kanyarítania, míg a kedvezmény áldásaiban részesülhetett.

En öszintén vallom be, hogy a nesze semmi, fogd meg jól-t, ilyen zsenihás mártásban csak az a nép tudja ilyen szépen feltálalni, melyről erre al Baranyában azt éneklé a takaros ornánysági menyecske: Mégis h..... a német....!

Még valamt, hogy a dolgok további meneteiben el ne felejtsem, a mit bizony nagyon okos dolog volna a mi pesti villamos-társaságaink vezetőségének is meghonosítani. A mi szép fővárosunkban, ha valaki az istenverte nyopiában szonved, tetszik — tudni, — a jóló vagy megvakul, vagy megsántul, ha alkonyat táján a Zuglóba induló villamosra akar kapaszkodni a muzeum-köruton, ugyancsak banalsíthat, kérdézősködhetik, mi a megfelelő kocsiira akad. A szines karikák a daltonis-musban szonvedő emberre nézve rejtyel. A Kocsi irány indikálásai között a Purgó rek-

lámján kívül a Talmudból vett jeles mondások is előfordulnak.

Hát hogy akadjon a vaksi ember a kocsijára?

Lám a bécsiek így oldották meg a problémát:

A kocsi ablakán pappendeklin egy félméter magasságu fekete D betű diszeleg, fehérezsöben. Ezt már minden ember tudja, látja, még ha a vakok intézetére meg is érett, hogy ez a *Süd-bahn*, mely a *Franz Josefs-bahn* között közlekedik. Minden kocsinak meglevén így *explicit* betű vagy *számfelbonye*, a villamos használó közönség sok beszantó torturától szabadul meg. Hát ha idegenforgalmat leső nép vagyunk, dukálna e bécsi methodust meghonosítanunk. Am — ballagunk a Rothschild-kertbe! Semmiramisnak voltak függő kertjei. Az irás mondja, hogy az Eden a nagy bün elkövetése előtt páriát ritkító izléses, virágoskert volt. Láttam a londoni Kew-kertet. Bá-

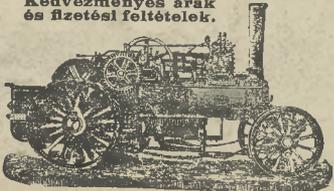
multam a Rothschildék *trिंगi* diszkortjét, megneztem a Bedford hercege Whoburn-Abbey-i parkját. Harlem tájékán jártam, midőn a gumósok virágzata holdszámra pompázott. A brüsszliek botanikus kertjében voltam s csodáltam Schönbrunn virágpompáját, mely kitesz magáért — de a virágkedvelő oly remekművet, minő a bécsi Rothschildék Hoche Warte-kertje, a continensen sehol sem láthat.

Kérem ez nagy szó!

Ha valaki átsétál Pestről Budára s az Erzsébet-híd előtt lenéz a plebánia-templom parkjára, láthat ott *spira*-bokrot, mely most van fehér virágzásban. Noházt ez igen vékonydangás testvérje annak a *Spirea Thumbergia*-nak, mely a Rothschild-kert bemenetes főútján mostanában van fényes, havas virág disz pompájában.

Az uttól jobbra terülnek el az üvegfedelese melegház-coloniák.

Eroszoló Budapest
Kedvezményes árak
és fizetési feltételek.

Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák

**Teljes gőzeke-készleteket
és gőz-utihengereket**

legtökéletesebb kivételben szállít:

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. sz.

legnagyobb gonddal készíteti, a kütözött ezért mindig csak részben sikerült elérni.

A legfinomabb pipadohányokhoz sorolható a kiváló finom magyar szivarka, 100 gr. doboz 92 fill., legfinomabb magyar pipadohány 100 gr. csom. 70 fillér.

Ezen gyártmányok vegyesen gyártatnak, részben finomabb kerti anyagokból, részben a nehéz levelek világosabb választékaiból, keverőanyagul muskataly anyagok használnak.

A finom pipadohányokhoz soroljuk :

finom magyar hosszú és rövid	100 gr. 50 fill. és 20 gr. cs 10 fill.
középfinom magyar	100 » 32 » 25 » 8 »
legfinomabb magyar szivarkadohány	25 gr. csom. 14 fill.
kiváló finom három király	100 gr. 60 f. és 25 gr. cart. 14 fill.
török határvidéki	25 » 8 fill.

Ez utóbbi végyártmány csak a határszéklen, Románia és Bukovina felé árusítatik, ezjelja idegen gyártmányok becsémpésésének megakadályozása.

A finom pipadohánygyártmányok a finom kerti leveleknek a legfinomabb pipadohánygyártás által fel nem használt részeiből, továbbá a középfinom kerti levelek világosabb választékaiból keverten állítatnak elő.

A közönséges pipadohányokhoz tartoznak a

hazai pipadohány	100 gr. 26 fillér és 30 gr. 8 fillér.
kapa	100 » 26 » 32 » 8 fillér.
magyar	30 » 6 fillér
mérsékelt (limitó)	107 » csomagoska

csak a katonaság részére

debreczeni pipadohány 25 gr. 6 fillér;

véggyártmány Gácsország és Bukovina felé a közönséges pipadohányokhoz sorolandók még a tekeres (fonadék) dohányok.

Közönséges tekeres 1000 gr. (100 gr. 26 fill.) A most felsorolt gyártmányok tisztán magyar dohányból készítettek, azokivül még keverékül is használtatik a magyar dohány, mint például :

Középfinom török	100 gr. 1 kor., 25 gr. 26 fill.	Kertész
Dráma	100 » 64 fillér 24 » 16 »	
Krull	100 » 68 » 25 » 18 »	

A pipadohánygyártás terén még nagyobb eredmény lenne elérhető, ha a pipa, mely hajdanában minden magyarnak búszéke és ugyszólván elengedhetlen kellek volt és a mely ma a közép és felsőbb osztályok által majdnem teljesen számkivette van, kegyben

visszafogadtatnék, a mi nem is kerülne nagy áldozatokba, a mennyiben általánosan elismert, köztudomású tény, hogy a magyar dohánynak, mint pipadohánynak széles e világon párja nincsen.

A szivargyártásnál is felhasználtnak a magyar dohányok és pedig a közönségesebb és olcsóbb szivarfajokhoz borítékburok és bél gyanánt.

A jövedék által szivargyártási ciklokra felhasználni 43-665 mm. összmennyiségből 13-044 mm., vagyis 29-87 százalék esik magyar dohánnyra.

Ezen adatokból is látható, hogy a szivargyártásnál már sokkal kisebb a magyar dohány százaléka, minek oka abban keresendő, hogy a magyar dohány egésze nem teljesen megbizható, a levelek színezete nem egyenletes, a bordázat igen vastag, iz, zamat, illat tekintetében nem olyan kellemes, mint a tengertüli dohány. A magyar dohány nagyobb nikotintartalmánál fogva igen erős, a mihez hozzájárul, hogy a magyar dohányból készített szivar egés közben megpuhul és megmelegszik. Mindezen tulajdonságok lehetetlenné teszik a magyar dohánynak finomabb szivarokhoz való főhasználatát, a közönségesebb szivarokhoz azonban igen jól használható fel és ha a jövedék a beváltás alkalmával nagyobb mennyiségű szivargyártási ciklokra alkalmas anyagot fog nyerni, a szivargyártáshoz felhasználható magyar dohány mennyisége emelkedni fog, a mennyiben a jelenleg beszállított mennyiség korántsem elegendő, dacára annak, hogy a jövedék a csak némileg is e célra alkalmas anyagot teljes mérvben kiaknázza.

A szivarok, melyek gyártásához részben magyar dohányok felhasználtnak, a vegyes külföldi 5 fillér és rövid magyar 3 fillér, továbbá az 1903-ik év óta forgalomban lévő nikotinszegény szivarok (Rosita 8 fillér és Delicias 12 fillér.) Ez utóbbiaknál a magyar dohány kilugzott állapotban, mint bél kerül feldolgozás alá.

A szivargyártásnál ismét jobban érvényestül a magyar dohány, a mennyiben a szivarkagyártáshoz az 1905. évben felhasználni összmennyiség 18-355 mm. volt és ebből magyar dohánnyra 8684 mm. esik, vagyis az összmennyiségnek 47-36 százaléka. A szivarkák, melyek részben tisztán, részben külföldi anyaggal keverve magyar dohányból készítettek, a következők :

Hunia	... (dohánylevél borítékkal) 5 drb 20 fillér
Magyar	... 100 drb 1 drb 1 fillér,
Duna	... 10 »
Jenidje	... 100 » 1 drb 2 fillér,
Virginia	... 100 » virgínia és magyar 1 drb 1 fill.,
Dráma	... 100 » 1 drb 1 fillér,
Sport	... 100 » török és magyar 1 drb 2 fill.

A szivargyártás terén még nagyobb eredmény lenne elérhető de magyban akadályozza ezt épen a szivarkafogyasztás terén uralkodó nagy fényűzés, melynek kifolyása, hogy a fogyasztókönzség annyira idegenkedik a magyar dohányból készült szivarkák iránt.

Bizonyítékok erre a közelmúltban szerzett tapasztalatok. A jövedék két gyártmányt : a Hunnia- és Duna-szivarkát becsatolt a forgalomba és dacára annak, hogy ezen két gyártmány a legnagyobb csinnal és izléssel van krállítva és olcsón forgalomba hozva, nagyobb eredményt nem volt képes elérni ; dacára ennek a jövedék a kísérleti állomással váltvetve kísérleteket folytat, hogy a magyar dohánynak a szivarkadohánygyártásban nagyobb teret biztosítson ; leghathatósabban volna elérhető azonban ez az által, ha a szivarkafogyasztó közönség egy kis sovínusmást fejtené ki, a mint ez Francia- és Olaszországban tapasztalható, a melyeknek a dohányait nem is lehet hasonlítani a mieinkhez és mégis a maguk rossz dohánját és nekünk szinte élvezhetetlennek tetsző saját gyártmányaikat fogyasztják, egyrészt nemzeti önérzetből, másrészt azért, hogy lehetőleg minél kevesebb külföldi dohányt kelljen importálni.

A burnótygyártáshoz is előnyösen felhasználható a magyar dohány, a mit bizonyít az azkörbmény, hogy a burnótygyártáshoz az 1905. évben 948 mm. lett felhasználva, mely mennyiségből 614 mm. volt magyar dohány, vagyis az összmennyiségnek 67-67 százaléka.

A burnótygyártáshoz a legnehezebb, vastag, husos dohányok használnak fel.

Végül fölemlítendő, hogy a lugvizkivonatgyártáshoz 258 mm. magyar dohány használtatott fel.

Összegeve a gyárak által használt összes anyagból

a pipadohánygyártásra	150,028 mm. 90-75%
szivargyártásra	13,044 » 29-87%
szivarkagyártásra	8,864 » 47-36%
burnótygyártásra	621 » 67-67%
lugvizkivonat	258 »

esik a magyar dohánnyra. Jóllehet már jelenleg is elég tekintélyes mennyiségű magyar dohány dolgoztatik fel, a jövedék mégis egyes főfeladatának tekintti,

tészes staffage-al. Pesten a Pálmaligetben amatórúktól sokra becsült tricót-tölelékkel a bécsi Hofburg czeremoniás termében, melynek lombjai alatt nevezetes medális tábornek Marsfiak paroláznak, de oly Phónix-pálmákat, minóket a döblingi kert produkál, messze földön látni nem lehet. A cinerariák, Penstemonok, azaleák, glóziadák-ról minék írjak ? Vegetatívók a virágdíszöket leirni tolam amgy is gyenge, szívem meg fáj, hogy a sok szépet itt nem a magam házi szegénységemben... Megfogtam egy gentlemant kertész, ki az egyik kijárónál ögyelgett s vallatára fogtam a kert eredetére s élettanára nézve, — hát mesélt. A területet Náthan vette meg, egy gyomorbojas ember, ki

milliói dacára oly magas foku dyspepsiában, szenvedett, hogy milliómos létere csak nagy utalat árán vette szájába az edelmet, ha manna volt is. Hát kutatott, hogy hátra levő napjaira mit eszelhetne ki, mi örömere szolgálhatna ?

Egyszer ott járt a Graben árnyékában s az antikvárius kirakatában Alfons Karr »Voyage autour de mon jardin« című könyvét látta ; megvette s elolvasta azt a bécsi bankár ; fia annak a Frankfurt a/R.-i zsidó öszeresnek, ki mert az uralkodó herczeggel játszott sakpartit, az uralkodó bizalmával s vagyonával egyszerre nyerte meg — Flóra istenszönny imadója lett. Minden vagyonát virágkertesze fellendítésére költi s még akkor sem

spórol, mikor hozzátartozói kuratellal fenyegetik. Ö kitart virágkedveléssel passziója mellett s ennek köszönheti a mostani utódja, hogy Bécs mellet oly kertet mutathat, minónek párja nincs Európában ! Kifelé menet látom, hogy 10—12 ember a pázsított nyiszálja, mi a mellettem haladó brandenburgi kőgölgőből ezt a monást eszálja ki : »Tene ihre Rasen is net so stülgrig as mei Kinn.« A kolégának tényleg oly sörteses volt az álla, akar a Bakony vadkanának a háta. Másnap a szöleszeti szakosztályban disputám támad, de azért vidám hangulatban nézünk ki Klosternauburgban, melyről, — ha Isten éltet — köleslegszerűen számolok be a jövő alkalommal !

*) Bis dat qui cito dat. Szerk.

Külön árjegyzékek mindennemli gazdasági népe-ről!

ELŐ MAGYAR **GAZDASÁGI GÉPGYÁR** **RÉSZVÉNY TÁRSULAT**
BUDAPEST

Legtökéletesebb rendszerű **GOZSCÉPLŐKÉSZLETEK,** **ügyszintén MAGÁNJÁRÓK (úti mozdonyok)** cséplési, vontatási és szántási **özelokra** (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével.)

UJ! UJ!

Kizárólagos gyártása a Welger-féle szabadalmazott teljesen önműködően köztűző szalmaprés-elevatoroknak.

hogy a magyar dohánynak a jelenleginél még nagyobb mennyiségben való felhasználását biztosítsa.

E téren azonban működését csak akkor fogja siker koronázni, ha ebből ténylegben egyrészt a dohánytermesztő gazdaközönség, másrészt a fogyasztóközönség által hathatos támogatásban fog részesülni.

A dohánytermelő gazdaközönség megadhatja a támogatást az állal, ha különösen arra fordít kiváló gondot, hogy minél több szivar-gyártási eszközre alkalmas és egyáltalán minél könnyebb jellegű dohányok szállításaiknak be, a mit különösen a dohánytermesztésre szánt talajok gondos megválogatása, a palánták korai kiültetése, tökéletes szerkezete és elegendő nagyságu szőlő pajtáknak felállítása és végül a dohányoknak tiszta csomózása és bázóása által érhet el.

A fogyasztóközönség megadhatja a támogatást magyar dohányból készült gyártmányoknak nagyobb mérvű fogyasztása által, a minnek elérhetőre igen kívánatos volna, hogy a tulipán-szövetség lelkes vezeterei, kiknek eddigi működését oly fényes siker koronázza, figyelmüket a magyar dohányra is kiterjeszték és áldásos működésük keretében azt is bevonnák, a mi, hogy mielőbb következzék, tiszta szivemből kívánom hazánk gazdaközönségének.

Hazánk komlótermeléséről.

Irta: Cséser Lajos.

II.

A középterületű (3—10 k. h.) komlóskertek, a közép és nagy birtokokon találhatók, azonkívül a falusi tisztviselők (honoratör) osztály kezén. Megint csak a bácskával kezdhetjük, a hol majdnem minden komlós faluban a papnak, jegyzőnek, tanítónak vagy orvosnak van nagyobb komlóskertje. Ugyanígy áll ez az erdélyi részekben is, de itt már nagyobb birtokokon is sokszor csak 5—6 holdas kertek vannak: de ezek az erdélyi mezőgazdasági üzemet általában kielégítik.

A tíz holdon felüli nagy komlósok nagyobbra uradalmak keretébe tartoznak, ilyenek vannak Futlakon (6) k. h.), Bélyén (Baranya) 53 k. h., Nagy-Lónyán (Fejér) 47 k. h., azután 20 k. holdas kertek Fogarásban, Pankotán s Kálozon (Fejér); 16 holdas Somogy-Szulimánban; 12 holdasok Cintonos (Alsó-Fejér), Királyhalmán (N.-Küküllő), Nagyváradon. 10 holdig terjedő területen 14 helyen vannak uradalmi komlós kertek. Erdekes a 20 kat. holdas ilyefalvi (Háromszék) 2 darabban fekvő komlós, nemcsak mert legrégibb azon a vidéken, de ez volt a szülőanyja a többi székei komlótelepítésnek is, s ez Imreh Lajos ny. tanítónak érdeme: tehát egy földbirtok üzemen kívül is van olyan komlóskert, a mely külföldön is számba menne!

Jellegzetes komlóvidékek — akár csak a cseh Saaz vagy a bajor Spalt vidéke — nálunk elsősorban a Dél-Bácskában. *Petrőc és környéke* tekinthető, mert ez a község 375 k. holdjáról s a szomszédos Kiszács (74), Dunagálos (65), Kólpény (10), Bulkeszi (5), községekkel, összesen 529 kat. holdas lugas miveltű, nagy föltekben összefogó komlótelepítésekkel egy különleges bolyeget ad a vidéknek, s bizony igazva van a nótának,

hogy ott komlósüret idején szagos lesz az utca.

Hiszen ez a pár talu komlótermelése az ország komlóterületének 21%-át képezi!

Különleges tájképet adnak, a különben is romantikus Segesvárnak s Székelykereszturnak; a Királyhágon túl ott vannak a leg-sűrűbben majdnem összefüggőben komlós-kertek.

A komlóskerteknek *elhelyezkedését a mező gazdasági üzemen* illetőleg azt találjuk, hogy pl. a Királyhágon túli megyében a kisbirtokoknak 25—35%-át foglalja el a komló, a többi birtokterület takarmánytermelés, gyümölcs vagy szőlő s tenngeri föld között oszlik meg. Ilyen birtokokon tehát az állattenyésztés után a komló nyújtja a második fő jövedelmet. Már a Bácskában előbb helyre került, s a haza, tenngeri, sőt újabban a kender is csak második tényező a jövedelem előállításánál. A torontási s vas megyei népies termelésben maholnap a 3-ik helyre szorult jövedelmelőző szempontjából, részint a helytelen beállítás, meg nem felelő fajta vagy a munkásság hiánya miatt!

Az erdélyrészi középbirtokon megbecsült üzemi ág az ottani égjál alatt a komlóskert, sok helyen a lipuszult szőlő, a székei vármegyékben meg éppen a belterjes kapás növény helyét foglalta el, mert sem a szőlő, sem a dohányművelést nem űzik. Az anyarszában alig néhány középbirtokon van komlóskert (Kiskunmajsa, Dunacséb, Bácsborsód), leginkább nagyobb uradalmak telepítettek. Ezek némelyike csak kisebb kísérleti kerteket ültetett, a nagyobbbrsz nagy területeken (10—60 k. h.) telepített, s ezen nagyságnál fogva fontos jövedelemforrások az uradalmakban is!

Nem érdektelen, hogy vannak olyan komlótermelő is, kik nem gazdák, hanem más hivatást vagy foglalkozást űznek. Csak a legnagyobb területeket említen: Nagyvárad 16 k. h. (nagykereskedő), Ilyefalva 20 k. h. (nyug. tanító), Székelykereszturn 5 k. h. (tanfolygató), de vannak komlótermelők, a kik ügyvédok, lelkeszek, jegyzők, orvosok stb., de egyéb birtokuk nincs. Sőt mindenek esodjárja! A sörgyárosok is kísérleteznek komlóskertekkel, így: Marosvásárhely, Kolozsvár, Csikszereza, Dunacséb, Illava, Obecsén találunk ilyeneket.

Fekvés és talajviszonyok. Eredetileg a komló inkább a dombvidék növénye, mégis találunk szomszédágunkban: Stájerországban, Galicziában s Bajorországban sik vidéken is, míg Csehországban legnagyobbbrszit dombvidéken találhatók a komlóskertek. Nálunk 1898-ig komlótelepekből 67%, a dombvidéken, s 33%, a síkon fekvűt. Ma éppen a bácskai telepítések révén megfordítva áll az elhelyezkedés, u. i. a síkföldön 1100 k. h. 60%, dombvidéken 700 k. h. 40% találunk komlóültvényeket. Hogy ekkora mértékben lementek hozzá a Alföldre a komlót, annak szállóllósága mellett szól, — kivált ha sodronyra lesz futtatva!

A síkságon a komlóskertek fekvése a 100 m. tengerszinti magasságon alul marad; ezenfelül menő tengerszinti magasságon terülnek el az arad megyei, fejmegyeyi kertek, aztán találunk kerteket: Nádkut (Vas) 234 méter, Szengyel (Tordaaranyos) 287, Marosvásárhely 316 m., Erzsébetváros 320, Segesvár 350 m., Kolozsborsza 356, Székelykereszturn 382, Maros-

vées (Marostorda) 400, Hévíz (Nagyküküllő) 447 méter magasságon. Az egész országban valójószerűleg a háromszék megyei zágoni kert fekszik legmagasabban: 585 méternyire a tenger szeme felé.

Az égjál szerinti a kertek legnagyobb részének fekvése délkeleti, délnyugati. Ez a legtermészetesebb fekvés is, de azért találhatók szelétől védeti helyen még északi oldalon is, de ilyen helyen az északi szél ellen legelőbb-ször egy előtte levő nagyobb hegy védi a komlóskertet. A domboldalon, a lejtő közepe táján terültek el a komlós kertek, s még síkon is némi lejtéssel bíró helyen találhatók, de völgyekben ritkán.

A magyar komlóskertek *talaja* nagyon változatos. A Királyhágon túli részekben középkötött, meszes anyag (Segesvár, Szász-Kéz); kötött anyag (Bodolla); televényes vályogaltalaj; kavicsos vályog (Ilyefalva); homokos vályog altalaj agyag (Hévíz); meszes agyag, altalaj agyag (Kolozsborsza).

Az Alföldön homok, altalaj agyagos homok Kunnajsa (Pest); vasas agyag, altalaj vörös agyag (Nagyvárad); televényes vályog (bácskai telepek); televényes agyag (Torontál); Dunántul vasas, meszes agyag, altalaj kötött agyag (Vas megye); márgás talaj (Mozsgó); televénydus talaj (Bélye). A Felföldön televényes kötött agyag (Ung); vasas agyag (Kassa, Illava); agyagos vályog (Nógrád szirák) stb.

Termelési viszonyok. A nálunk természetelt komló *fajtája* 1898-ig sokféle volt, mert azon 30 év óta, mióta nálunk nagyobb területen termelik a komlót, sokféle fajtával tetek kísérletet. A sörfogyasztás nagyobb dívtha jöttével bőtrőn fajtákkal ültettek be (1878—84) a kerteket; ez a württembergi (Tetti-nangi) késői komló volt. A mikor az igények finomabb sör felé fordultak, ahhoz jobbféle komlót kellett használni; így hoztattk be a késői piros indáju saazi, korai saazi; ezek azonban degenerálódnak, oly más fajtákat szereztek, a melyek elég bőven is teremnek, de jó minőségűek is, ilyenek voltak a bajor spalti, a cseh aulchi piros és dambai zöld (nagyobbara középbrésűek) s az angol golding; utóbb, mikor a kertek nagyobbodtak, kettőre *érésű ültettek*, így újból korai piros saazit, nyári stájerit, legújabban (1898—99) a kormány közbenjárásával a piros aulchai terjesztett el. Helyenként a következő fajtákat lehet találni: württembergi: Segesvár, Héjjasfalva, Bun, Nagyszében, Bazkadamadaras, Keresd, Kolozsborsza, Fejéregyháza; kései érésű: P.-Örs, Németújvár, Bohunice, Illava, Ilyefalva, Karcsva (Ung), M.-Mócs, Fejéregyháza, Segesvár, Hétur (Nagy-Küküllő), Mácsa, (korai) Pankota stb.; bajor spalti: Csekelaka, Ilyefalva, Marosvásárhely, Bélye; angol golding: Szent-Erzsébet (Údvarhely), Budaörs (cseh utántermés). Nagyszében; stájer: Vas megye, Somogy megye, Lajosfalva (Torontál); aulchai Segesvár, Héjjasfalva, Pankota, Futlak stb. Természetesen nem minden kezdő termelő hozott föl külföldről dugványt, hanem sokan, kivált a kistermelők a szomszédos régi telepekről szereztek dugványt. Így a bácskaiak Futlakról szereztek be komló dugványt, ugyancsak a torontáliai is nagyrészt innen, s az itt honosított fajta megint visszakerült Bácskába, utóbb egy *békéscsabai* termelőhöz is. A Küküllő vidékén a sogsavári dugványt

LOKOMOBILOK, GÖZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJMIVÉLŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVANATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

terjedek el; Szegyelen, Hévízen s a Felső-Maros völgyében a szenterzsébeti dugvány; Háromszéken az ilyefalvi fajta, Sz.-Keresztúron a hévízi, s Zeteláknán a keresztúri fajta.

A kísérletekről porosz, francia s belga fajtákkal nincsenek adatok. A wurtembergi kivételével mind keresett fajták, amaz is részint kiszorult lassanként, vagy finomodik; a saazi, stájer s golding pár év múlva degenerálódnak, legjobban honosodnak a spalti s aushai középszerű érési piros indáju komlók.

Sörgyárosaink találták ki, hogy azért is nem vesznek magyar komlót, mert egy-egy vidéken egyfelől nem kapnak egyminőséget. Ez indította a földmivelésügyi kormányt arra, hogy bizonyos vidéken kikeresettek olyan uradalmi kertek, melyek a komlóskert helyes művelése mellett egy-egy külföldi fajtát szerencsésen honosítottak, azt klímájukhoz hozzánevelték, s melyek termése a sörgyárosok által is elfogadhatóan, ezen *anyakertekből* a környéken ingyen osztották ki egy-fajta dugványokat. Így az utolsó tíz évben az erdélyi részeken mintegy 200.000 darab, a Bácskában 120.000, az ország más részein 80.000 drb államsegélyes dugvány osztatott ki. Ilyen dugványtermelő helyeknek tekinthető az ilyefalvi, a hévízi, szenterzsébeti, futlaki, petróczyi, nagylángi komlóskertek! S bizony ma akár a kőbányai sörgyarak is beszerezhetik szükségletüket egy tömegben, úgy a Nagyküküllő völgyén, mint az Olt mentén, vagy Fejérmegyében is, sőt a dél-bácskai kertek szerencsére 80%-ban futlaki fajtával telepítve, ott az ország valamennyi sörgyára beszerezhetné egy évi szükségletét egyenmő komlófajtából. Megfontolás tárgya a földmivelési miniszteriumban, hogy külföldi fajtát mint a kerteknél csak jelesebb s szakértő magánosoknak engedjék esetenként, másrészt az, miként lehetne törvényesen is rayonnirozni egy-egy vidékre ugyanazon komlóféleséget; s most éppen fontos intézkedés lenne, a mikor a 25—30 éves kertek felújítás alá kerülnek! (Folytatjuk).

Allati és motoros kombinált arató-és kaszáló-gépek.

Walter és Wood angol gyárosok már 1903-ban mutattak be az angol királyi gazdasági egyesület vándorkiállításán oly kévékötő arató gépet, a melyet lovak vontatnak ugyan, de a melyeknél a ló erőfejlesztése a gépnek helyváltoztatására szoríkozik, — az arató- és kötőszerszemet azonban motor végzi. Ennek a munka megosztásának jelentőségét megértjük, ha figyelembe vesszük azt, hogy egy 775 kgr. súlyú biró kévékötő aratógép, a mely 150 méter vágó szélességgel dolgozik, 170—180 kgr.

vonóerőt igényel. Ebből 77 kgr. kell a gép továbbításához és 41 kgr. a vágó és kötőszerszemet üres járásához és 55 kgr. a vágó-és kötőszerszemet aratási munkájához.

Tudja mindenki, hogy a 170—180 kgr. összes vonó erő szükséges állatainkat nagyon igénybe veszi, — de ha az aratás és kötés munkáját egy 6 lóerejű petroleum-

táshoz, 21/3 a szerkezet üresen járásához és 48/2 a kapálási munkához. Ha az állati vontatást kombináljuk, a benzin motorral akkor 1/30 vágószélesség mellett csak 43 kgr. kell a ló továbbító munkájához, a többi 97 kgr. munkát a motor végzi el.

Ennek az erőkombinálásnak a külföldi technikai férfiak nagy jövőt jósolnak. Ábránk a Castelin-féle gépet mutatja be.

Kapáló-gép kombinálva salétromszóróval.

A répatermelők jól tudják, hogy minden felültrágyázás után, a miben a répa részestül, a föld megkérgeedik és felkapaló. Ez vezette Kausek uradalmi igazgatót Mischitzben, Prága mellett, hogy oly gépet szerkesztessen, a mely a salétromot elsőrva, nyomban utána a földet is felkapálja. A kergesedés így elmarad.

Kérdések és Feleletek.

Kérdés. Nyulszapuka nyulszapuka után.

40 hold nyulszapukám volt, melyet tavaly magnak hagytam, de a magtermes lekasálása előtt erős vihar levén, sok kipergett. A nyulszapukát felszántottam, és vető alá újra megszántottam s rozsozt vetettem bele. Tavasszal csodálkozva láttam, hogy rendkívül gazdagon kikel a rozso, a nyulszapuka, úgy, hogy rendes vetéssel ily sűrűsége szert tenni nem lehet; de szépen meg is nőtt a rozso. Frym szerint más következnék a rozso után, de mivel ily gyönyörű nyulszapuka vetés keletkezett, nagy kedvem lenne meghagyni. A kérdés csak az, hogy nem fordul-e elő a nyulszapuka gyors egymásutánjánál az ugynevezett hereuntság tünete, és nem lesz-e ennél fogva silány a jövő évi nyulszapuka termés. Ilyen tapasztalatra már más gazdátársaim is rájöhettek, mert a nyulszapuka magja rendszeren nagyon peres érelt. Mit mond tehát a tapasztalás? K. Cs.

Kérdés. Burgonya permetezés.

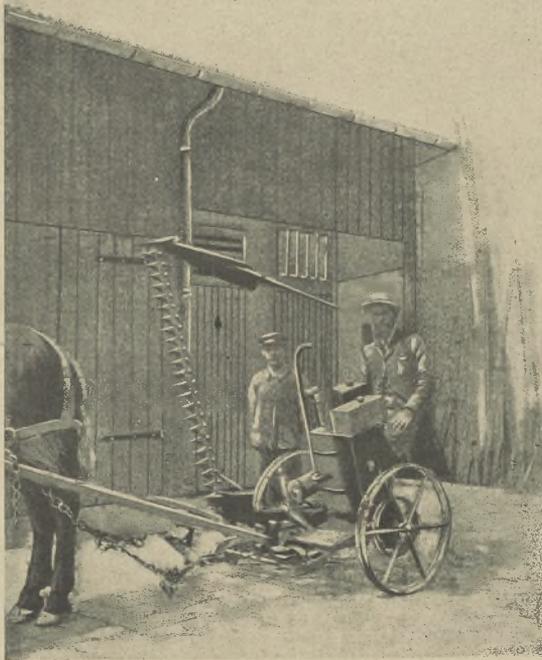
Hány percczena rézgázhoz oldattal permetezzem burgonyámat. Tavaly a phitofora tönkretette burgonya termésemet, az idén óhajtanám e miatt megpermetezni, de nem tudom, hogy hány százalékos a legmegfelelőbb rézgázhoz oldat. W. D.

Kérdés. Csikókehes kanca csikójának tartása.

Egy ötödél éves kanczám, a melynek most 5 hónapos csikója van, megkapta a többi csikótól a csikókehet. Minthogy a baj a kanczát lejutja és a csikót nem képes eléggé táplálni. Miként kell a csikót istápolni, hogy fejlődésében meg ne akadjen. M. D.

Kérdés. Meddő koczkák.

20 drb mangalica-koczkám közül 14 drb meddő. Illetve a felbuzgás

79-ik ábra. A. Castelin motrikus és lóerőre alkalmazott kombinált kapáló-gépe.

motorra bizzuk, akkor a vonó állatoknak a gép továbbításához csak 70—80 kgr. vonóerőt kell kifejtetni, — a mi nagy különbség. Ekként egyetlen erős igás állat képes a kévékötő aratógépet vontatni.

Hasonló elvre lett fektetve az A. Castelin-féle kaszáló gép, a melyet az idei párisi kiállításán mutatott be. Itt is a számítás az, hogy a kaszáló gép összes munkája 82—125 kgr., a melyből 30/5 kgr. kell a vonta-

hereuntság tünete, és nem lesz-e ennél fogva silány a jövő évi nyulszapuka termés. Ilyen tapasztalatra már más gazdátársaim is rájöhettek, mert a nyulszapuka magja rendszeren nagyon peres érelt. Mit mond tehát a tapasztalás? K. Cs.

Kérdés. Burgonya permetezés.

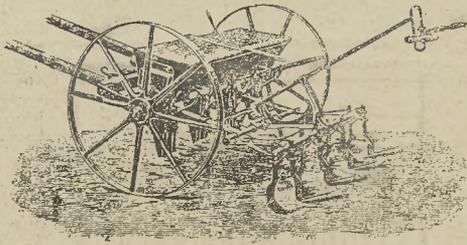
Hány percczena rézgázhoz oldattal permetezzem burgonyámat. Tavaly a phitofora tönkretette burgonya termésemet, az idén óhajtanám e miatt megpermetezni, de nem tudom, hogy hány százalékos a legmegfelelőbb rézgázhoz oldat. W. D.

Kérdés. Csikókehes kanca csikójának tartása.

Egy ötödél éves kanczám, a melynek most 5 hónapos csikója van, megkapta a többi csikótól a csikókehet. Minthogy a baj a kanczát lejutja és a csikót nem képes eléggé táplálni. Miként kell a csikót istápolni, hogy fejlődésében meg ne akadjen. M. D.

Kérdés. Meddő koczkák.

20 drb mangalica-koczkám közül 14 drb meddő. Illetve a felbuzgás

80-ik ábra. A Kausek-féle kombinált salétromhintó- és répkapáló-gép.

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök
az országszerte első helyen elismert kiténő szerkezetű és legolcsóbb
„Eredeti Kalmár-rosták“ len- és heremagtisztító-gépek.

Előrendű hazai anyagból gyártunk csidőszervint 15-féle nagyságban, különböző szerkezetben a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános termény tisztításához berendezett különleges gépeket, szelőd-és nagválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szivekedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esztleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

KALMÁR ZS. ÉS TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám.

1905. évi Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve.

Sürgönczim: Kalmár-rostagyár.

nök és Levaticz László titkár és a szelvi és vidéki kisgazdák szízei és százei, ugj hogy mintegy 2000 főnyi közönség volt jelen. Az ünnepélyt a szózat előnéklésével kezdték meg, minek utána Vass rom. kath. plébános és Csekey református lelkesz magasztos szép beszédek kíséretében áldották a zászlót. Erre a szegok beverése következett, melyet a zászlónya gr. Coudenhove Breuner Ernesztine kezdett meg e szavakkal: »A magyar haza üdvére és a szelvi gazdák jólétére,« és így tovább folyt a szegbeverés ékesnél-ékessebb mondasok kíséretében. Ezután Szedlacsek jegyző mondott el egy alkalmi beszédet; utána egy szelvi kisgazda szavalt el saját költeményét, melyet a jóvő számban fogunk közölni és végre Ördödy Lajos, a bars-megyei gazdasági egylet elnöke mondott el üdvözlő beszédet, a mely után a közönség az Üdvérelje vendéglő kerti helyiségebe vonult, a hol cigányzene mellett vígan folyt a táncz és mulatozás. Bars megyében ez a 7-ik gazdaker.

A répatermesztők végrehajtó bizottsága e hó 6-án gróf Dessaffy Emil előnéklésével a Közletlen ülést tartott. Szilassy Zoltán előadó előterjesztette ugj Darányi földmívelési miniszter, mint Kossuth kereskedelmi miniszter választás a tavasszal megtartott országos kongresszus följterjesztésére. A felelet elutasító és a répatermelőket által följterjesztett óna ok nem vettek figyelembe. Lesz módunkban közölni egész terjedelmében a leiratot. A végrehajtó bizottság a leiratok meghallgatása után hozzá látott a Szilassy Zoltán által kidolgozott szövetségi szabályzatok pontonkénti tárgyalásához és ugj az országos szövetség alapszabályait, mint az országos szövetséget alkotó vidéki szövetségek alapszabályainak alapelveihez megállapodott. A végrehajtó bizottság fel fogja most hívni a vidék répatermelőit, hogy a megvitatott alapon szervezkedjenek, hogy még szeptember hóban az országos szövetség megalakítható legyen.

Gazdasági egyesület kirándulása. A Jász-Nagykun-Szolnokmegyei Gazdasági Egyesület Almásy Imre gróf főispán és Schilling Frigyes báró gazdasági egyesületi elnök vezetése alatt kirándult Czegledre, a hol megnezték Szabó Nándor közalapítványi földbirtét és az ott folytatott belferjes gazdál-

kodást, állatnevelést és bolgár kertészetet tekintették meg. A gazdasági egyesület tagjai Czegledről Kecskemétre mentek, hogy megnezzék a gazdasági iskolák mintagazdaságát és szőlőtelepét.

A gazda és eseléd közötti jogviszony szabályozásáról szóló törvényjavaslat országgyűlési tárgyalásait érthető érdeklődéssel kíséri az egész gazdaközönség. Rövid idő múlva a javaslatból törvény lesz és akkor megfelelő magyarzatokkal ellátva, könyv alakban meg fog jelenni a Pátia-r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében (Budapest, Üllői-ut 25.) A füzet bolti ára 1 korona 60 fillér, a mely összeg előleges beküldése ellenében az a megrendelőnek bérmentve fog megküldeni.

A liverpooli piacon a liverpooli piacon a kedvezőtlen időjárás következtében a búzának az ára rohamosan emelkedett, ugyszintén takarmány, árpa és zab után nagy kereslet mutatkozott. Apró, közép és nagyszemű fehér búz után márczius végéig igen jó kereslet kínálkozott.

A hortobágyi sáskajárás. Az idői sáskajárás a Hortobágyon pünkösöd harmadnapján kezdődött. Május 22-én a 275 gepből munkába állott 248, de Kunmadarason egy héttig azért nem dolgoztak, mert a sáska még nem kelt ki. Május 27-én már 269 gep dolgozott, hal pedig még mindig várt Kunmadarason, a hol még június 1-én sem volt írtható nagy mennyiségű sáska. Az irtást kiterjesztették a Nagyhortobágyra is, Dinnyes, Tiszacségre, Nádudvarra, Angyalházra. Remélhető, hogy az idén már nagyobb bajokkal nem kell majd megküzdeni.

Az erdélyi komlótermelés fellendítése. Az utóbbi években Erdélyben, főleg Segesvár vidékén igen fellendült a komlótermelés. A segesvári komlóvárosok már az idegen sörgyárak megbízottait is idevonták, jólélt, hogy az erdélyi komló nem is nehéz szerrel külföldi piacon is szerezhethet. Erre való tekintettel a földmívelésügyi miniszter, hogy a kistermelők is bevonja a nagyobb beruházást és talajelőkészítést igénylő komlótermelésre, a segesvári komlószövetkezetnek 10.000 korona államkölcsönt adott arra a célra, hogy a termelőknél beraktározott komlójára addig is, míg az árak emelkednek, kölcsönöket adhasson.

Gazdasági hitelszövetkezetek szövetsége. Torontalmegyeében, hol az 1898 : XXIII. t.-cz. alapján működő gazdasági hitelszövetkezetek száma már 120-ra felszaporodott, folyó hó 26-ikán megalakult az említett szövetkezetek szövetsége, mely célul tűzte ki a szövetségbe lépett szövetkezetek és azok tagjai anyagi és szociális érdekeinek előmozdítását, képviselőtét, ugj szövetkezetek létesítését, az egyes szövetkezeti tagok által igénybe vett jogtanács ingyenes megadását.

A szövetség elnökévé Poroszkay Béla, elnökévé Marton Andor, igazgatósági tagokul Barth Károly, Endresz Jakab, Kiss Kálmán, Kögl Béla, Petrikovits Róbert és Wadler Nándor választották meg.

Szőlészeti tanulmányut Németországba. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete f. évi július 15-től aug. 1-ig a rajnai, moseli, pfalz, hardti borvidékek, szőlők, városi borpincek, szövetkezetek, borértékesítés stb. tanulmányozása végett utazást rendez. Megfordulnak a kirándulók: München, Stuttgart, Mannheim, Heidelberg, Neustadt, Deidesheim, Nackenheim, Wiesbaden, Mainz, Hochheim, Frankfurt a/M., Steinberg, Eberbach, Geisenheim, Rudesheim, Johannisberg, Coblenz, Ahrweiler, Bornkastel, Trier stb. helyeken. Az összes költség körülbelül 500 koronát tesz ki, mely összegben vasut, kocsi, szálloda, étkezés, borsvalók stb. foglaltatnak. Jelentkezni lehet legkésőbb június hó 10-ig a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete igazgatóságánál (Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám), egyidejűleg 60 korona előleg küldendő be. Érdeklődőknek részletes programot küld és mindenre felvilágosítást nyújt nevezett igazgatóság. A résztvevők száma korlátozva lévén, mielőbbi jelentkezés ajánlatos.

Gyümölcsfeldolgozó gépek a gazdáknak. A földmívelésügyi miniszterium a gyümölcsértékesítés előmozdítása céljából egyes oly községeknek, valamint egyesületeknek és szövetkezeteknek, melyek a folyó évben nagyobb

gyümölcs-termést várnak s azt friss állapotban kellő árban értékesíteni nem tudják, másrészt pedig anyagilag ninesenek abban a helyzetben, hogy gyümölcsfeldolgozó gépeket beszerezhessenek, a Simon-féle cizderalmokat, Mübille-féle almaborasajtókat, Ryder-féle amerikai vándoraszalokat, nemkülönbén Gágyró-féle taligára szerelt szeszjózó készülékeket 3-6 hetű használatra ingyen engedélyoz. A kérvényeket legkésőbb július 15-éig kell a miniszteriumhoz felküldeni. Tekintettel a rendelkezés alatt álló gépeknek és eszközöknek aránylag korlátozott voltára, már előre is figyelemre méltó a földmívelésügyi miniszter az érdeklődő községet és szövetkezeteket, hogy azokat elsősorban oly községeknek és szövetkezeteknek fogja rendelkezésre bocsátani, melyek vidékén tényleg tömeges és friss állapotban nem értékesíthető gyümölcs-termés várható. Ezen szállítható és csak használatra átengedhető gépeknek és készülékeknek kivül hajlandó a miniszter nagyobb szilvatermő községeknek mintegy 600 K értékű Casenille-féle aszalókat teljesen ingyen tulajdonukba bocsátani, ha ily aszalóknak mintegy 200-300 koronát kitevő építési költségeit maguk a községek vállallják.

Eladó kosarak Maramarosban. A maramaros megyei iparfejlesztő bizottság Balogh Mihály püspöki helynök és Héder János járásbíró vezetése mellett több évi munkássága révén abban a helyzetben van, hogy a legszegényebb néposztályból kitanított nagyszánu háziparasait által készített kitanított kosarakból, melyeket bekerülési árban ad, a rendes vevő kiszolgáltatásán fölül, meg 25-30.000 darab fehér gyulalt fűzesszőből font, 5-8 kilós szőlő- és narancsszállító kosarakhoz hasonló gyümölcszállító kosarakkal is rendelkezik. Ezeknek ezrért egyre-másra, a vasuti kocsiha baktározva, 260 koronáért bármely időben kellesz szállítani. Július 1-ig készpénzfizetés mellett szállítva ezre 250 korona.

A kosarak kitanító mesterek tanítása és ellenőrzése mellett Kékényesen, Gányán, és Nyágróza a fióktelepeken, a legjobb anyagból készülnek.

Mesterekké kitanítottak 31 állami és felekezeti tanító is, kik iskolák tanulóit és a község egyébként munkára képtelen egyéneit tanítják ki a kosárfonásra, kik már a tél folya-

Agraria

Gazdasági gépek

Kérje

minden

gazda

az összes

Ékek

vetőgépek

gőzszekélyök

motorok stb-ről

Levélözöm: Agraria Budapest, Váci-út 2.

Agraria

„AGRARIA”

magyar gépforgalmi részvény-társaság,
a szab. osztr.-magy. államvasut-társ.
roszicai mezőgazdasági gépgyárának
vezérigénysége.

! Mezőgazdák különös figyelmébe!
EGYETEMES ACZÉLEKÉK. !

**Tiszta aczélanagy
saját hámorainkból.**

Eltérhetetlen (tövényezélt-akéfej).
Pánczélanag-é-akéfej-kormányozom.
Magasított aczé-akéfej.
Porvédő kerékek.
Aczé-akéfej-akéfej.
Csak kitanított **nyeregkötelt** bíró taligát szállítunk.

Egygyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány **felül-
mulja** még a legnevezetesebb
idegen gyártmányokat is.

Kérjük árjegyzéket, mivel ez az összes talajmívelőgépeket terjedelmében ismeretli és egyáltalán a talaj alapos megismerésére terjedelmes, szakszertű és minden gazdasági értékes felvilágosításokat nyújt és díjmentesen küldeték.

„AGRARIA” Budapest, V., Váci-út 2
Sürgönyözim: „AGRARIA” Budapest.

mán szintén nagy mennyiségben készít nekünk kosarakat.

A ki a megrendelést már most hajlandó megadni, úgy az a térerütmő munkásságát kifejező bizottsággal, valamint erre az értékes háziipari munkára tanító tanítókkal teszen jót és ezáltal a legszegényebb néposztály gyermekeit, nyomorgó munkáit segíti téli keresetével.

A portó és kosár értéke ellenében Máramaros-Kökényes, »Kosárlonó telep« zimon tett megrendelésre a telepvezető mintakosarakkal és képes árjegyzékkel szolgál, melyek e kosarak jóságán és tartóságán kívül mindenkit meggyőznek arról, hogy a csomagolásra és szállításra ezek a legjobbabbak és épen ezért egy a külföldi, mint hazai termelők és kereskedők igen kedvelik.

APRÓK.

A főcsestej — elsője, kolostrum, boszorkánytej — azaz a leborjazott tehén tejében az első napok folyamán összegyülemelő tej, sokban különbözik a későbbi tejtől. Az első napokban, mint tudjuk, sárgás színű, émielgyos ízű, nyálkás és felforralásra ösfeztel, szemes tömegű sűrűsödik; továbbá sokkal több albumint és só alkatrészt tartalmaz, mint a rendes tej és a zsírszész is másféle ösfeztetéli. Tudjuk továbbá, hogy a főcsestej meghajítja a borjut, kitakarítja a belekből az azokban a vchemélet folyamán összegyülemelő ragacsos tömeget, az ugrnevezést bélszurkot. Általán az a feltéves — mert egész bizonyosat még nem tudunk —, hogy a főcsestejben levő sok albumin az oka hashajtó hatásának. Némelyek kétségbe vonják ezt és a főcsestej gazdag sótartalmának tulajdonítják a hatást. Ez ellen a feltéves ellen szól az a sok vidéken általános szokás, hogy a fejű csödelnek megengedik a borju által visszahagyott főcsestej tejlejtését s ezt azok felforralták és megészik. Oláhok lakta vidéken »svuzaszt« a neve és puliszkával eszik, a nélkül, hogy bajuk lenne tőle, mert még a gyermekeknek sem okoz hamenést. Jogos a feltéves, hogy a forralás következtében a főcsestejalbumin anyaga megolvad és ily állapotban nincs hashajtó hatása, tehát, hogy csakugyan az albumin takarítja ki a bélszurkot. A főcsestejben levő rak — foszfor-savas més, kloralkálium, klornátrium — nem szenvedhetik olyan változást a felforralt következtében, mely hatásukat megváltoztatná. Ez a körülmény szintén a mellett bizonyít, hogy a főcsestej albumin tartalma az oka a hashajtó hatásnak. Hiszen tudjuk, hogy a forralatlan főcsestej még akkor is meghajítja az embert, ha sok rendes tejjel élvezteik. K. Sz.

Központi Vásáresarnokba vidékről érkező élelmiszerek heti árjelentése.

(Gutwillig Ármn Budapest, Központi Vásáresarnoki élelmiszerbizonyás jelentése.)

Table with 2 columns: Item name and Price. Includes items like Húsfélék, Árpa, Kóles, Zab, Tengeri betöltés, Ropozó káposzta.

Bárnyok — korona páronkint. Szarvas — K dámvad — K kg.-két egészben. Nyul darabonként — K fázán — K sülde — K fogoly — K fázán — K, szalonka — K páronkint. Baromfi öreg tyúk 2.60—3.00 K, fiatal sátni vajú csirke 3.40—4.00 K, fiatalabb rántani való csirke 2.40—3.50 K páronkint. Vágott baromfi: I. Jut 1.20—1.30 K, II. 1.10—1.20 K, kacsa 1.30—1.40 K, pulyka 1.20—1.30 K kgkért. Tojás: Bácskai 63 K, egyéb magyar 62 — K, erdélyi 62 K lásdánkint 1440 drb. Tejtermékek: Szövetkezeti tea vaj I. 3.00—3.60 K, II. 2.80—3.40 K, főzvaj 2.90—3.00 K, túró — 30 állér kgkért. Burgonya: rósa 3.70—4 K, sárga 5—5.50 K fehér — mm.-ként vagonjtelekben. Spárga behozatala nagy, az üzleti árnyzat nagyon lanyha.

Szesz.

A szeszüzletben e héten a kereslet igen élénk volt és fedezési vételár folytán a szeszárak úgy nálunk, mint Ausztriában rohamosan emelkedtek. Elkelt finomított szesz adózva 155—156 K; adózatlanul 56—57 K. Élesztő szesz adózva 153—154 K, adózatlanul 54—55 K kelt el nagyban és 1 K drágábban kicsinyben. Denaturált szesz hordóval 46—46.50 K kelt el nagyban kötésre. Mezőgazdasági szeszárak részéről kontingens nyersszesz gyéren fel kínálva, a kínált tételek 52 K-ig kerültek forgalomba élénk vételűvel mellett. Új termelési időszakban szállítva szintén igen szilárd az árnyzat. Budapesten a kontingens nyersszesz ára 50—50.50 K. Budapesti jegyzés nagyban: Finomított szesz adózva 155—156.50 K, Finomított szesz adózatlan 56—57.50 K, Élesztőszesz adózva 153—154 K, Élesztőszesz adózatlan 54—55 K, Nyersszesz adózva 152.50—153.50 K, Denaturált szesz 46—47 K.

Gazdasági cikkek áruforgalma.

A »Gazdasági Lapok« heti jelentése e hét üzleti forgalmáról.

Készáru-tözse 1907. Junius hó 8-án.

Table with multiple columns: Item name, Unit, Price. Includes items like Bana, Ciszvidéki, Söhermogyol, Posztvidéki, Óbékai, Rossz elsőrendű, Árpa, Kóles, Zab, Tengeri betöltés, Ropozó káposzta.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

A vetőmagvak forgalma nagyjában a mult hét keréletben mozgott. Takarmánypermag és muhar-mag vonatkozó rendelkezések számára nem csökkent, sőt czukorkörök, luczerna, tarlóperma és pohánkára még szaporodtak is. Fűmagvakat és csillagfűt is rendeltek még. Vöröshérenék kereslete azonban teljesen megszűnt.

- Jegyzésk nyers árúért, 100 kilónként Budapesten: Luczerna, elsőrendű, világos szemű 135—145 K, Muth... 21—23 K, Czukorkörök 10—15 K, Pohánka 16— K, Vörös köles 18— K.

Kimutatás

a hazai nyilvános áruraktárak és szövetkezeti gabonáraktárak gabona és érlemény forgalmáról és készleteiről.

1907. május 25-től Junius 1-ig.

Table with 5 columns: Item, Bana, Rossz, Árpa, Zab, Tenger. Includes sections for I. Készlet és forgalom, and II. Az 1907. Junius hó 1-én megállapított készletek részletei.

Table with 2 columns: Item and Price. Section A) Nyilvános Áruraktárak, Section B) Szövetkezeti Gabonáraktárak.

Laptalajadonos és felelős szerkesztő: Ordódy Lajos.

Két birtok eladó!

Budapesttől 1 órányira vasut-állomáson 555 magyar holdas, 30 hold szőlős, sük fekete, zöldes és épületekkel ellátott birtok 150,000 forint, 600 magyar hold sik területen, kastélyval és kello épületekkel 225,000 forint, 115,000 ft. teherrel kapható. Mindkettő teljesen felszerelt, 616 és holt jöszággal, eszedet idejével. Ezenkívül több kisebb-magyb Pest, Torontál, Temes és Krassó-vágyvögy birtok van irrodomban adás és vételre előjegyve. Oberländer Ferenc, Temesvár-Józsefváros.

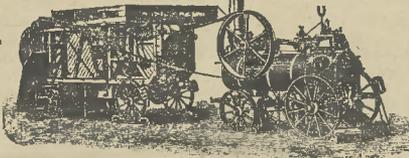
Advertisement for Wohanka-féle nyersolaj-motorok és lokomobílok. Includes text: 'nem benzinnel hajtának, tehát a pénzügyeri ellenörzés, adómentes benzín kérényezése stb. nem szükséges.' and 'Üzemköltségek: a motor nagyságához képest óránkint és lóerőnkint 2 1/4—1 1/2 állér SZAVATOSSÁG mellett.' Images of a steam engine and a tractor.

A mi főkülönlegességeink:

Cséplőgépek
kézi-, járgány- és gőzerőre

Lokomobilok
gazdasági és ipari célokra

Ros-
tákt

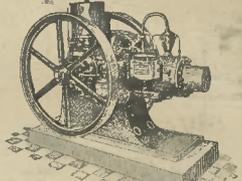
Kerekétön
12 HP.-ig
Fekvők
100 HP.-ig

UMRATH ÉS TSA BUDAPEST, V. KER.,
Váczi-körút 60. szám.

A világ legjobb és leg-
olcsóbb üzemgépe az „**ECLIPSE**” nyersolaj-
motor.

Az egyetlen gép, amely feltétlenül zavartalan üzembiztonsága, vízhiány, gyújtás és szelepek nélküli dolgozása, üzemköltésége ára- és lövésbiztonsága 1-2 fillér. A közelmúltban több mint 200 uszma „ECLIPSE” nyersolaj-motorral, amelyek közül néhány rendezetlebbé állítanak „ECLIPSE” nyersolaj-motorral, amelyek közül néhány nyat megendítettek:

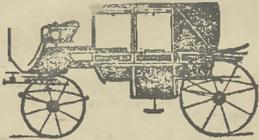
- Székelyváros és Cséplővár urak, Zsálya, 50 HP. malomüzem.
- Egyesült Magyarhon üveggyárai r. t., Budapest, 40 HP. gyári üzem.
- Gál és Tyrnauer urak, Budapest, 40 HP. Kőbánya-telep.
- Fuss Károly ur, Török-Koppany, 40 HP. malom.
- Kanócz János ur, Hegyi, 25 HP. malomüzem.
- Halmes és Bangert urak, Temes-Hidekút, 20 HP. malom.
- Karner Ede ur, Temešvár, 1 darab 25 HP., 2 darab 14 HP.
- Geizer György ur, Mágoros, 20 HP. malom.
- Sájer György ur, Gyöngyös, 20 HP. lőszágyár.
- Hirsch és Frank gépgyár r. t., Budapest, 9 HP. asztalos-műhely.
- Pető Márton ur, Mezőkövesd, 8 HP. lokomobil cséplésre.
- Alexy Sándor ur, Pórád, 8 HP. lokomobil cséplésre.
- Gróf Nemes Vincez uradalmá, Fuzsika-Tomaj, 8 HP. malom stb.
- Schäsz József ur, Budapest, 8 HP. pincészet.
- Nagy Mihály és Társai urak, Nagy-Füged, 8 HP. cséplés.
- Bodolcs József ur, Mezőcsanak, 6 HP. vasárúgyár.
- Orvosi László ur, Turcsa, 6 HP. asztalosgyár.
- Brády Albert ur, Brád, 5 HP. lokomobil, cséplés, villanyvilág (társa) stb.
- Hercecz Schwarzenberg uradalmában több motor.
- Hercecz Lichtenstein tiszcherrai uradalmá lokomobil, cséplésre és egyéb gazdasági munkára. — Stb. stb. stb.

Szivógázmotorok,

benzínmotorok, villamos motorok a legelőszárazu
szárazmotorok, különféle gyártmányban
különböző méretekben.
Kiszárazógázok Budapest, V. kerület, Liptó-
vezérképviselet: **SUGÁR LAJOS** körút 17. szám
Ajánlatok és felvilágosítások készséggel adunk. — Megbízható ügyünkök alkalmazatnak

Stumpf Károly kocsis gyártása.

Ajánlja dűsan felszerelt rak-
tárát minden jellegű kész
kocsikból, aránylag jutányos
árakon. A gyártmány jó mi-
nőségű és szilárdságáért ke-
zeszkedik a cég régi jó hí-
re. Gyártelep és kocsiraktár:
Budapest, IX., Soroksári-út
sarkok és Vágóhid-utca 2.

Gazdaközönség figyelmébe

ajánlom mint erdélyi alkusz legelőnyösebb és legolcsóbb bevásárlásokat
csaközölhettem járműs és heálítani való útközben, ugyiszlén
1-2 éves útközben és mindentéle uszra sovány sertésekben
mindig a legnagyobb előjegyzéseim vannak. Kiterjedt ismeretességemmel fogva
ugy vásárookra, mint azonnali eladásra a legelőnyösebb ügyleteket közvetít-
hetem. Kiváló tiszteltetel

Sürgöny- és levélczim: **Vermes Lipót, Kolozsvár.**

MÓTOROK

mindenféle gazdasági gépek hajtására.

A hajtóerő benzín, spirítusz, kohógáz vagy generátorgáz. Üzemköltéség
1 1/2 - 2 1/2 fillér óránként és lövésbiztonság.

**Gőzekék. Gabonaelevátorok. Órló-
és daráló hengerszékek. Benzin- és
spirítusz-lokomobilok. Villamos vi-
lágítás teljes berendezése. Villamos
ívlámpák.**

Arjegyzekekkel és költségtetéssel szivesen szolgál

Ganz és Társa

vasöntő- és gépgyár részvénytársulat BUDAPESTEN.

ELSŐ MAGYAR

GYAPJUMOSÓ ÉS BIZOMÁNYI RÉSZÉNYTÁRSASÁG
== BUDAPEST, V. KER., KÁRPÁT-UTCZA 9. SZÁM. ==

A gyapjunirás közeledtével a t. cz.
juhtenyésztő gazdák és gyapjukereskedők figyelmét
gyapjumosóggyárunkra

Különösen az ezévi gyapju-
üzleti viszonyok közt leg-
előnyösebb a gyapjak
gyári mosatása.

irányítjuk, és annak igénybevételét mint a hazai gyapju **LEGELŐNYÖSEBB** értékesítési módját ajánljuk.

KIVITEL: Osztrák-, Német-, Francia-, Orosz-, stb. országba.
Csomagolzásokat használati díj nélkül kölcsönkép küldünk.

Nyers-gyapju bizományi osztályunk
A mosott gyapju után sem raktározási, sem biztosítási díjat nem számítunk.
elvállalja mindennemű zsíros (szennyes) és uszlatott (laktó-
mosott) gyapju nyers állapotban való bizományi eladását
a legméréskeletb feltételek mellett. A külföldi textil-
ipari piacokkal fennálló kiterjedt összeköttetésünk a gyapju
LEGJOBB értékesítésére képesit bennünket. Kimerítő felvilágosítással és prospektussal kívánatra készséggel szolgálunk. **AZ IGAZGATÓSÁG.**

Stahel és Lenner

Trieur- és lemez-
lyukasztó-gyár
BUDAPEST.

Ajánljuk trieurjeinket
és osztályozó gépeinket gabona és hüvelyesek tisztítására és osztályozására.

Tőrekrosták és minden fajta lemezrosta gőzcséplő gépek számára. x x x

GŐZEKE.

Ezton hozom a nagyérdemű gazdaközönség szives tudomására, hogy a **GANZ és TSA** budapesti gépgyárában minden igénynek megfelelő két géprendszerű gőzkek készülnek.

Az eladás, üzembe hozás és bérszántás teljesítésével

TOBAK FERENCZ BUDAPEST, VII. ker., Nefelejts-utca 31.

bizott meg, kitől az érdeklődők minden tekintetben teljes felvilágosítást nyerhetnek.

Homlokzatok és belsőhelyiségek meszelésére

BAZALTFESTÉK a legjobb és a legtokéletesebb.

Kimerítő prospektust és mintát szivesen küld:

LUTZ EDE ÉS TÁRSA festékgyára Budapest, VII. ker., Őrnagy-utca 4. szám.

Ökörpatkók

alkalmasak, tartósak és olcsók.

'HANN' jeggyel ellátva. Kérjen és figyeljen pontosan ezen jegyre, mert patkóink minden tekintetben utolérhetlenek!

Rendes csülöpatkók ökrök részére. Szabadalmazott lópatkók, első díjakkal kitüntetett patkók, igás és hátsó lovak részére, szak férfiak által legmelegebben ajánlva.

Patkó- és csülökszegek.

Széf- és rúdvasalások, vasalási eszközök és szerszámok

M. Hann's Söhne RAINFELD a/d. Gölsen N.O.

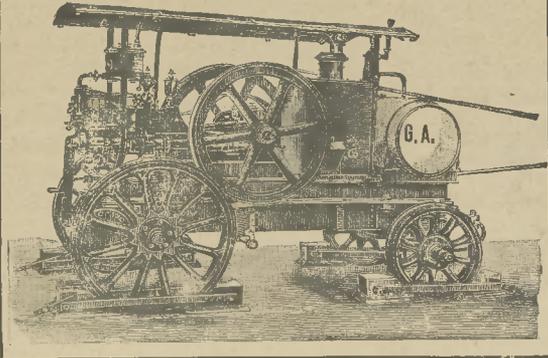
Lyukfúró v. srófkészülékes hordódugólemezek czég-nyomattal vagy anélkül, szállításra és beraktározásra szánt hordókhoz minden nagyságban és mennyiségben.

Minták és árjegyzékek ingyen!

UJ BENZINLOKOMOBIL

párosítva Hofherr és Schrantz-féle új cséplőgéppel f. é. junius havában szállítható

KARNER EDE gépraktára által Tomesvárott.

Tenyészbika-eladás.

Kiválóan csontos, nemes és jófejlődésű Bonyhád-Simmenthali keresztezésből eredő 1¹/₂-2 éves tenyészbikák eladók. Fedeztetés kipurálva.

Az intézőség Pta-Forna, posta Csákvár.

KLINGER HENRIK

(Gyártelepek: Első magyar vitorlavázon-, len- és jutaárugyár Pozsonyban, Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson, Székely szövögyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár 1

Budapest, V., Szabadság-tér 11.

Ajánlja készítményeit, u. m.

lisztes, korpa- és gabona-ZSÁKOKAT

lenből, kenderből és jutából, varrással vagy varrás nélkül. Továbbá vízmentes ponyvák gépekre és kazlakra, nyers szeker- és repceponyvákat, nyers és ruggantazott kender-tömlőket, vízvedroket, vízmentes lótakarókat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

ÚRL REZSŐ

sertésbizomános Budapest, VIII., Bérkocsis utca 12.

Telefon 1 97-05. 799

Sertéseket sorvány és hizott állapotban a legmagasabb napi áron értékesít.

ST. EGIDI-I GŐZEKE-SODRONYKÖTELEK

garantált legjobb minőségben

200 és 240 kgr. törési szilárd-sággal négyzet mm.-ként

a legnagyobb tartóssággal bírnak. Elismerő nyilatkozatok rendelkezésre állanak. Rendes méretű kötelek készletben tartatnak. Ajánlatokkal szolgál a St. Egidi-i sodronykötélgyár képviselője:

Kuzmány A. Károly Budapest, V., Lipótkört 15. Telefon 90-83.

Sürgöncim: BELLÁN, DUNACSEB.

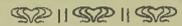
A BELLÁN-FÉLE SZABADALMAZOTT

KÉVEKÖTÉL

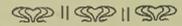
Aszabadalm kévekötel utazása lörvényesen üldöztek.

Kimerítő, könnyen érthető és bárki által végezhető rajzokkal ellátott kötésl utasítás minden különömhöz mellékeltek.

kézi kötözéshez, gömbölyü vagy szegletes fagombbal és mindkét vége pirosra festve. Felülmulhatatlan előnyöket nyújt minden más eddig használt kötőanyaggal szemben, úgy kézi mint géparatásnál.

A szegedi, pozsonyi és nagyenyedi mezőgazdasági országos kiállítások on **ARANYÉREM**-
* **MEL** kitüntelve. *

Ára 2 aratás alatt megtérül, helyes kezelésnél pedig legalább is 7—8 aratáshoz használható, tehát olcsóbb, mint a zsup, gabonaszalma, vagy bármily más anyagból készült kötő.

Összehasonlítási számításaimat, melyeknek adatait az ország első szaktekintélyeitől nyertem, külön lenyomatban közlöm és azt bárkinek megküldöm. Ezek szerint a **BELLÁN-féle szabadalm. kévekötelek használata**

meglepő nagy pénzmegtakarítással jár.

Kévekötel-árak 1000 darabonként koronában.

	Áyak koronákban		
	Szám	Hossza	
	1	150	16.—
	1a*	145	15.50
	2	150	14.50
Mindennemű gabona bekötésre valók . . .	2	145	14.—
	2	140	13.50
	2*	130	12.50
Tengeri szár bekötéséhez	2*	110	11.50
	3	120	10.—
Repeze, maglen, magrépa stb. bekötéséhez	3a	110	8.50

Kötélárak garantált első minőségű hosszuzálu bácskai kenderből.

Hámistráng

15	17	20	25	30	35	40	45	dk nehéz
drbonkint 24	27	32	40	45	56	64	72	fillér.

Csikó- és lókötfékek

8	10	12	15	17	20	25	30	35	dk nehéz
drbonkint 17	20	23	27	30	35	43	52	61	fillér.

Csikó- és lókötfékekfejek

első önozott vaskarikával gömbölyü kétélbő

csikónak 6	8	10	12	lónak 12	15	17	20	20	25	dk nehéz
drbonkint 22	25	28	31	31	36	40	44	52	60	fillér.
fonott lapos csikónak 12	15	lónak 17	20	25	dk nehéz					
drbonkint 42	47	50	55	64	fillér.					

Kötőfékszár

8	10	12	15	20	dk nehéz
drbonkint 13	16	20	24	32	fillér.

Borju- és marhakötelek fapecekkel

10	12	15	17	20	25	30	35	40	dk nehéz
drbonkint 18	21	24	27	32	39	47	54	62	fillér.

Ökörszajkosár

darabonkint 32 fillér.

Pelyva- és törekhordó-hálók

darabonkint 4 korona.

Rudaló és kocsikötelek

Hossza mtr	4	6	6	8	8	10	10	12	12	14	18
Kb. vast. % ₁₀	13	13	15	13	16	17	18	18	20	20	20
Súly kg.	0.50	0.75	1.00	1.00	1.50	2.00	2.50	3.00	3.50	4.00	4.50
1 drb k	—73	1.09	1.45	1.45	2.18	2.90	3.63	4.35	5.08	5.80	6.53

Minden más méretben is készíttetnek rendelésre.

Portiókötelek

	1	4	4	4	5	5	9	7	szám
	150	200	250	300	200	250	300	175	100 % ₁₀ hosszu
☉ fűcsákáv. 100 db	1.60	4.50	5.50	6.50	6.30	7.00	9.—	4.50	3.30 kor.
Önozott vaskarikával 100 drb						9.50	11.—	12.50	kor.

Kendertömlők

I-a minőség tűzi, kerti stb. fecskenedőkhöz.

Szám		1/10	2/10	3/10	0	1	2	3	4	5	6
Lapos méret	26	33	38	46	52	58	65	72	78	85	% _m
Belső átmérő	15	20	24	28	33	37	41	46	49	53	"
1 méter	49	52	57	62	68	75	83	88	94	100	fillér.

Manillazsineg, kéveköti, aratógéphez 100 kgr. 125 kor.
 Géptisztító-kőc, 100 kgr. 56 kor.
 Szállókötöző-fonal, kgr.-kint matringban 1.27 kor.
 gombolyitva 1.32 kor.

Bortaposózsákok.

Nagyság 100/64 130/64 150/64 170 64 cm.
 drbonkint 1.55 1.78 2.32 2.64 kor.

Juta Gabonazsákok

Drill-jutazsák	Minőség szám			
	201	202	203	21--
18×49 inch. {60 / befogadására, 100 db. sulya % 46×110 cm. } 100 darab korona	51.07	—	—	61.07
20×44 inch. {75 / befogadására, 100 db. sulya % 50×112 cm. } 100 darab korona	58.06	—	—	70.—
22×48 inch. {100 / befogadására, 100 db sulya % 58×112 cm. } 100 darab korona	70.—	74.09	79.7	83.06 95.03
	115.—	120.50	127.—	134.50 156.—

Tarpaulin gabonazsákok

Szám	Minőség szám														
	121	125*	132	135	138	140	141*	142	149	150*	152	156	158	158	158
22×48 inch. 1001 suly kg. 58×122 cm. 100 drb kor.	68.1	81.7	70.4	79.7	77.8	81.7	85.6	89.5	88.6	89.5	97.2	85.6	93.8	—	—
	103.50	121.60	111.60	124.50	123.—	127.50	132.50	135.—	135.25	143.40	151.70	143.25	152.—	—	—

Kender- és len-gabonazsákok

Szám	Minőség	100 darab korona		
		18×48 inch. 46×110 cm. 60 liter	20×44 inch. 50×112 cm. 75 liter	22×48 inch. 58×122 cm. 100 liter
1	Házi ipari kenderzsák . . .	lásd lent	180	208
2	Vitorlaváson lenzsák . . .	114	129	153
5	Zsávolváson lenzsák . . .	108	122	144
8	Vitorlaváson lenzsák . . .	101	114	133

Paraszt-házipari kender-gabonazsákok

a legerősebb szakfaj, de nem egyforma.
 60—70 liter űrtartalomra 100 darab netto engedmény nélkül
 korona 145.—
 a míg a készlet tart.

Varrásnélküli lenzsákok

Űrtartalom klg.	5	10	25	50	100
100 darab korona	98.—	41.—	62.—	118.—	170.—

Vizmentes gőzmozdonyponyvak

a szükséges bevágások- és fűzőlyukakkal ellátva.

Nagyság centiméterekben	Egy kész ponyva ára						
	J	K	L	M	N	O	P
4—6 löerejű 390—310 cm.	22.97	29.09	29.62	32.64	33.25	38.27	37.48
8—10 löerejű 460—390 cm.	34.06	43.05	43.05	48.43	49.34	53.82	55.61
12 löerejű 500—410 cm.	38.95	49.20	50.23	55.35	56.37	61.50	63.55

Lóhálók árjegyzék szerint páronkint . . . 10—30 kor.

Minden más e szakba vágó cikkek készítettnek és kaphatók, u. m.: Ló-nyakló, ló-szántógyeplő, nyüg, marha-nyakkötő, marhakötőfékfej, ökör- és ló-szántó-ostorok, ruhaszártó-kötelek, hajó-, tutaj-, malom-, halász-, pincze-, csiga-, harang- stb. kötelek, csomagoló- stb. és fakötöző-kötelek, dohány-, komló-, zsákkötő- és varrozsinig. Bél-, redőny- és fűrészsínór, kertmérőzsinór, mulomfelhuzó-heveder, zsinig-, juta- és kötőfék-heveder, kender-tömlők, lópokrócok, loabraktarisznya, itató- és tüzi vedrek, halász-hálók, csomagoló-vásznak, szalmazsákok, asszony fonókender kender-tömitéshez, cocus-futószőnyeg, lábtörlők stb. — Árjegyzék kívánatra bérmentve. Hintaágyak, tornakészletek, lóhálók stb. a legegyszerűbb és legfinomabb kivitelig szintén készítettnek.

Vizmentes kazallakáró és kocsiponyvak

a szükséges fűzőlyukakkal ellátva.

Minőség szám	Árak m-ként	Egy kész ponyva ára							
		230/150 cm.	310/230 cm.	400/300 cm.	460/400 cm.	620/400 cm.	770/460 cm.	1000/600 cm.	—
J	1.90	6.56	13.55	22.80	34.96	47.12	67.30	11	—
K	2.40	8.28	17.11	28.80	44.16	59.52	85.01	144	—
L	2.45	8.45	17.47	29.40	45.08	60.76	89.78	147	—
M	2.70	9.32	19.25	32.40	49.68	66.96	95.63	162	—
N	2.75	9.48	19.61	33.—	50.60	68.20	97.41	165	—
O	3.00	10.35	21.39	36.—	55.20	74.40	106.26	180	—
P	3.10	10.70	22.31	37.20	57.04	76.88	109.80	186	—
Q	3.55	12.25	25.31	42.60	65.32	88.04	125.74	213	—

Más méretekben is szállíthatók.

Varratlanul a szövet folyóméterenkint 10 fillérel olcsóbb.

Vizmentes cséplőgépponyvak

a szükséges szárnyakkal és fűzőlyukakkal ellátva.

Nagyság centiméterekben	Egy kész ponyva ára						
	J	K	L	M	N	O	P
4—6 löerejű 400—510 cm. 2 szárny 170—170 cm.	58.52	73.92	75.48	83.16	84.70	92.40	95.50
8 löerejű 550—530 cm. 2 szárny 170—190 cm.	67.64	85.44	87.22	96.12	97.90	106.80	110.36
10—12 löerejű 550—570 cm. 2 szárny 170—190 cm.	78.37	99.—	101.06	111.38	113.43	123.75	127.87

Más méretekben is szállíthatók.

Repcze- és szekérponyvak

nyers vitorlavászonból, a szükséges fűzőlyukakkal ellátva.

Minőség szám	Árak m-ként	Egy kész ponyva ára					
		400/300 c/m	460/300 c/m	460/400 c/m	620/390 c/m	620/460 c/m	780/460 c/m
A	1.30	15.60	17.94	23.92	30.62	37.08	46.64
B	1.25	15.—	17.25	23.—	29.45	35.95	44.85
C	1.30	15.60	17.94	23.92	30.62	37.08	46.64
D	1.54	18.48	21.25	28.34	36.28	43.92	55.25
E	1.60	19.20	22.08	29.44	37.89	45.63	57.41
G	1.80	21.60	24.84	33.12	42.41	51.34	64.58
H	1.90	22.80	26.22	34.96	44.76	54.19	68.17
JT Juta Tarpaulin	1.—	12.—	13.80	18.40	23.56	28.53	35.88

Hintó takaró ponyvak

könnyű szürke lenvászonból por ellen.

400×500 centiméter nagyságban fűzőlyukakkal ellátva . . . . . K 18—
 300×400 centiméter nagyságban fűzőlyukakkal ellátva . . . . . K 10—80
 Megrendelésre más méretekben is készíthetők m méterenkint . . . . . K —90

A ponyvákra kívánatra nevet és helységet vagy más rövid jelet középnagyságú betűkkel díjmentesen jelzek.

Mintákat kívánatra küldök.

BELLÁN MÁTYÁS

kender-kötélárú, kéveköti, tornakészletek, hintaágyak, lóhálók stb. kézműipartelepén
 DUNACSÉB (BÁCSKA).

Kartelen kívüli műtrágyák

azonnali és őszi szállításra, **répaszelet, korpa és összes erőtakarmányok** legolcsóbb napi-árban szerezhetők be a

Mezőgazdasági Áruhitelbank Részv.-társ.-nál
Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

Bankosztály: Előnyös feltételek mellett nyújt mezőgazdáknek személyi hiteli kölcsönöket kezes nélkül.

A legkedveltebb és legjobban bevált

Kéveköto-aratógépek

Marokrakó-aratógépek

Kaszálógépek, Gyűjtőgépek a

Deering félek.

Ajánlja egyszersmind a jelen idényre **SACK RUDOLF** elismert kitért **aczélekeit, kapáló- és töltető-ekéit** és más egyéb legtekélete-sebb **talajmivelő eszközeit és gépeit.**

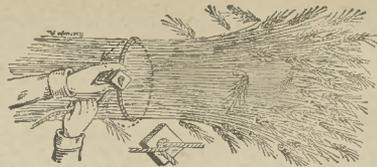
Műndéseket a legmesszebbre terjedő szavatosság mellett szállítják és kimerítő ismertetést kívánatra ingyen és bérmentve küld:

PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépüzlete

Budapest, V., Váci-körút 52.

Egyetemes kéve-gyorskötők

legolcsóbb árban azonnal szállíthatnak.

Nagy választék mindennemű gazdasági kötélárkban.

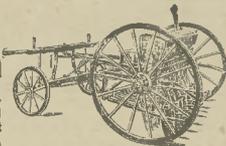
HELLE O. műszaki kötélverőgyár **POZSONY.**

HONI IPARI!

Szabadalmazott

LOSONCI DRILL

tolókeres sorvetőgép, munkaközben beállítható, alul és felül vető-szerkezettel, szabadalmazott magmeghoronálóval.

ELSŐ LOSONCZI MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR

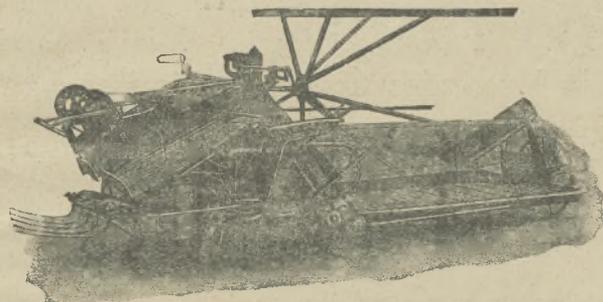
BASCH és TARIÁN mérnökök, LOSONCZ.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. Kizárólagos vetőgépgyár.

A Kolozsvári erdélyrészi országos mezőgazdasági kiállításon I. díjjal, aranyéremmel kitüntetve.

A nagyváradi mezőgazdasági kiállításon elismerő oktervével jutalmazták!

A The Johnston Harvester Co.

legmodernebb amerikai speciális aratógépgyár, mely a magyarországi használatra szánt gépeket teljesen a hazai viszonyokra alkalmazva készíti.

JOHNSTON

kéveköto aratógépek, marokrakó aratógépek, fűkaszálók, szénaforgatók és gyűjtőgépek a legtekéletesebb szerkezetű, legkönnyebb kezelésű és legmegbízhatóbb munkateljesítésű e nemű gyártmányok a világon.

A JOHNSTON aratógépek dőlő gabonában is jó munkát végeznek.

Az 1906-iki idényben 1800 „JOHNSTON” gép talált Magyarország legelőkelőbb uradalmi körében elhelyezésre; az 1907. évre már eddig a Csanádmegyei gazdák aratógépészöveteke, a Kisküküllővármegyei gazdasági Egyesület és a székelyvári uradalom fedezték szükségletüket JOHNSTON gépekben, ami a JOHNSTON gépek birtokosainak megelégedését legmeggyőzőbben bizonyítja.

Vezérképviselő és főraktár:

Melichár Ferenc Bächer Rudolf

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. szám.

Gőzekéket

gőz-utihengereket és gőz-utimozdonyokat

legelőzetesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállítanak

JOHN FOWLER & Co.

BUDAPEST—KELENFÖLD, vasút-állomásnál szemben.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

TELEFON: 42—50.

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és cemenzből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homoktégliket, ozomet-födélcserepeket, csöveket csatornázásra, alagsóvezéseket, padlólappokat, itató vályukat stb. **Felülte egyszerű gyártás kőpróbált gépeinkkel és formáinkkal.** Kívánatra ingyen küldjük 84-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzem-berendezéshez elküldtük, kívánatra állandóan is. **Levelezés magyar nyelven.**

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. Gaspary & Co.

MARKENSTÄDT bei Leipzig.

Homokvizsálat, próbatfeldolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár a maga nemében

270 munkás
95 szabadalom stb.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám,

Alakult 1900.	Biztosítéki alap: 1,970,340.— kor.	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	784,780.16	
Tartalékok		

1901. évi főösszeg 90,349.— kor.	1904. évi főösszeg 72,438.23 kor.	Összesen: 2,785,104.16 kor.
1902. — 59,782.26	1905. — 61,730.60	
1903. — 109,331.73	1906. — 39,243.66	

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére, különféle módzatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelelőségül egy s tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjviszterítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet felelőse közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1908. évben a jégkár ellen a biztosítottak 4% -os díjviszterítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2% -os díjviszterítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adtak fel biztosításukat, 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál **az igazgatóság.**

DRÖSSLER KÁROLY cs. és kir. szabad. gazdasági gépgyár

Budapest, VI. ker., Váci-körút 59. szám. Gyár: POZSONY.

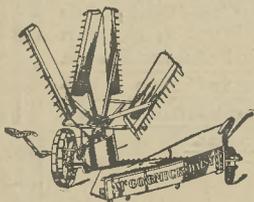
Magánjárókat, gőzmozgonyokat, cséplőgépeket

ugy gőzmozgonyhoz, mint benzinelokomobilokhoz,

szalmakazalozókat, gőzekéket, vetőgépeket, burgonya-kiemelőgépeket

mindentféle egyéb gazdasági gépet szállít a legelőzetesebb és szilárd szerkezettel, kedvező árak és fizetési feltételek mellett.

Árjajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek. Képviseleik jutányos feltételek mellett felvételnek.

„Daisy“ marokrakó aratógép.

Specziálítások:

Kévekötoratógépek
Marokrakóaratógép
Fűkaszalógépek
Aczel-szénagyűjtőgépek
Széna-forgatógép

Benzinmótorok
takarmánykamra számára és cséplőgép-hajtásra.

McCormick tárcsásborona.

McCORMICK

Harvesting Machine Company csikágói aratógépgyár.

Magyarországi igazgatósága és főraktára:

Budapest, V., Alkotmány-u. 12.

KNECHT I. E. igazgató.

McCormick kéveköte-aratógépe.

„McCormick“ a világ legnagyobb és legrégebbi gépgyára.
„McCormick“ a jelenkor legjobb és legmegbízhatóbb aratógépe.
„McCormick“ 1907. évi modelljein ismét lényeges javítások vannak.
„McCormick“ aratógépei európai viszonyoknak megfelelően tényleg külön készülnek.

Budapesten állandó gépkiallítás!

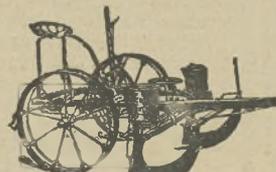

„Now 4“ fűkaszalógép.

Specziálítások:

„Senior“ tengeri ültetőgép (autom. négyzetbe ültet.)
Tengeri-kéveköte-aratógép
„Ohio“ tengeriszár-tépőgép (egyszermind szécskavágó.)
Tengeri-morzsológép (erőhajtásra.)

Tárcsásborona (tarlóbántásra és lazításra.)
Aczel-lókapa (tengeri, burgonya, takarmányrépa stb. számára)
Rugófogas boronák

„Senior“ tengeriültetőgép.